

แผนแม่บทโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

ระยะ 5 ปีที่เจ็ด (1 ตุลาคม 2564 – 30 กันยายน 2569)

คำนำ

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) แจ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก กรณีที่ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้มหาวิทยาลัย เป็นหน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ และเลขาธิการพระราชวัง ในฐานะผู้อำนวยการโครงการอนุรักษ์ พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ลงนามในประกาศที่ อพ.สธ. 51/2559 แต่งตั้งคณะกรรมการ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ พร้อมกำหนดให้หน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ อพ.สธ. ส่งแผนแม่บท แผนปฏิบัติการประจำปี และโครงการให้พิจารณา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก โดยสวนราชการภายในมหาวิทยาลัย ได้รวมจัดทำแผนแม่ บทโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ตะวันออก ระยะที่ 5 ปที่เจ็ด (1 ตุลาคม 2564 – 30 กันยายน 2569) เสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยเป็นแผนงานภาย ใต้การดำเนินงานตามแนว 8 กิจกรรม บนฐานทรัพยากร 3 ฐาน

ซึ่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก หวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนแม่บทโครงการอนุรักษ์ พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ระยะที่ 5 ปที่เจ็ด (1 ตุลาคม 2564 – 30 กันยายน 2569) นี้ จะเป็นการสนับสนุนและสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร และความหลากหลายทางชีวภาพให้กับนักศึกษา อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา ชุมชนและเยาวชนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนต่อไป

สารบัญ

ความเป็นมาของโครงการ	1
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	2
วัตถุประสงค์ของแผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ 5 ปีที่เจ็ด (1 ตุลาคม 2564 – 30 กันยายน 2569).....	5
แนวทางการดำเนินงานตามกรอบการดำเนินงานของแผนแม่บท อพ.สธ.	5
ข้อมูลพื้นฐานของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก	18
สำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.....	29
แผนยุทธศาสตร์สำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.....	31
แนวทางและแผนการดำเนินงานตามแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ..	33

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทาน พระราโชวาทให้คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการบริหาร ผู้ร่วมสนองพระราชดำริ และผู้ดูแลฯ ถวายที่เฝ้าทูลละอองพระบาท ในการประชุมประจำปีโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2540 ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา กรุงเทพมหานคร ว่า "ข้าพเจ้ายินดี และขอบคุณทุกคนที่เข้ามาประชุมกันพร้อมหน้าในวันนี้ ดังที่ใดกล่าวนมาแล้วว่าโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ นี้ได้ดำเนินการมาเป็นเวลาถึง 5 ปีแล้ว และคิดกันว่าจะทำต่อในช่วงที่สองอีก 5 ปี และคิดมาใหม่ว่าในขั้นที่สองนี้จะทำในลักษณะไหน ที่จริงในเบื้องต้นนั้นข้าพเจ้าก็มีได้เป็นนักพฤกษศาสตร์ หรือศึกษาทางนี้มาโดยตรง ถึงแม้ศึกษาตอนนี้ก็คงจะหายไปเสียแล้ว เพราะวาระนี้ไม่สามารถจำชื่อ คน สัตว์ สิ่งของ ได้มากเท่าที่ควร แต่หาเหตุที่สนใจพืชพรรณและทรัพยากรของประเทศเรามาแล้วโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางพืช เหตุผลที่ศึกษา เพราะถ้าวางยถอการศึกษามากกว่าอย่างอื่น เวลาไปไหนที่มีคนตามกันเยะเยะ ถ้าจะศึกษาสัตว์ สัตว์ก็วิ่งหนีหมด แต่พืชนั้นเขาอยู่ให้ศึกษาได้ พอศึกษาไปสักพักก็เกิดความสนใจว่า นอกจากทางกรมป่าไม้ซึ่งได้ติดต่อกันในครั้งแรกในเบื้องต้นเพราะวาชอบไปท่องเที่ยวในที่ต่างๆ ตามป่าเขาดูว่าเมืองไทย มีสภาพภูมิประเทศ ภูมิศาสตร์อย่างไร และก็ได้ศึกษาเรื่องต้นไม้ต่างๆ ตามที่กล่าวมาแล้วนั้นก็ยังมีหน่วยงานทั้งหน่วยงานของรัฐของเอกชน ทั้งเป็นหน่วยงานราชการ เช่น กรมป่าไม้ กรมวิชาการเกษตร และกับทั้งที่เป็นสถาบันการศึกษาที่ทำงานเกี่ยวกับเรื่องของพืชศึกษาว่าพืชกี่ชนิดทั้งเรื่องของพืชชนิดต่าง ๆ เรื่องงานอนุรักษ์วิธาน อย่างนี้เป็นต้น ก็ศึกษากันหลายแห่งจึงเกิดความคิดขึ้นมาว่า น่าจะมีการรวบรวมวาแต่ละสถาบันได้ทำงานในสวนของตนอย่างไร และงานนั้นอย่างเช่น ยกตัวอย่างเช่นพืช ก็ได้ศึกษาในสวนที่แต่ละแห่งได้รวบรวมนั้น ชื่อต่างหรือซ้ำกันอย่างไร เพื่อที่จะให้รวมกันวาทั้งประเทศนั้นเรามีอะไรบ้าง ที่จริงแล้วงานที่จะศึกษาพืชหลายชนิดนี้เป็นเรื่องที่ทำได้ยากและทำได้ช้า คน ๆ เดียวหรือวาสถาบัน ๆ เดียวนั้นจะครอบคลุมไม่ได้ทั้งหมด ถ้ามีหลาย ๆ หน่วยงานช่วยกันครอบคลุมก็อาจจะได้มาก ถาต่างคนต่างไม่รู้กันนั้นก็อาจจะเกิดเป็น ที่นาเสียตายวา จะไม่ได้ขอมูลเต็มที่ จึงนึกถึงวาอยากจะทำฐานขอมูลที่นักวิชาการทุกคนจะไขในการคนควาได้ด้วยกัน ที่วังนี้ซึ่งก็มีความรู้สึกวา 1 ตารางกิโลเมตรของวังนี้ก็ใหญ่โตพอสมควร แต่วาที่จริงแล้วถาจะเอางานทุกสิ่งทุกอย่างมาสุ่มกัน ก็ยอมจะไม่พอพื้นที่ไม่ได้ก็ต้องทำงานอะไรที่จะประหยัดที่ที่สุด ในตอนนั้นก็เลยคิดว่าทำฐานขอมูลในคอมพิวเตอร์ ซึ่งใช้การเรียกชื่อพืชที่ทุกคนจะเข้าถึงได้ จึงพัฒนาจากจุดนั้นมาเป็นงานต่าง ๆ ที่ ดร.พิศิษฐ ได้กล่าวถึงเมื่อสักครุนี้ออกไปหลายๆ อย่าง ซึ่งงานที่กล่าวถึงนี้ก็เป่นงานที่หน่วยราชการต่าง ๆ ได้ทำมาแล้วเป่นจำนวนมาก และหลังจากโครงการฯ นี้ก็มีการตั้งขึ้นใหม่ เพราะฉะนั้นก็ยังคิดว่าถามีการได้ประชุมกันพร้อมกันอย่างนี้ จะได้มาตกลงกันแน่นอนวาใครทำอะไรและในสวนที่เหลือกัน ถาซ้ำกันโดยไม่จำเป็นก็อาจจะตกลงกันได้วาแบ่งกันวาอันนี้งานนี้ใครจะทำ หรืองานที่โครงการทางด้านสำนักพระราชวังเคยทำอยู่ แต่วาเมื่อมีหน่วยงานที่มีชื่อของหน่วยงานที่ควรจะได้รับผิดชอบโดยตรงรับไปทำแล้ว ทางสำนักพระราชวังก็คิดว่าน่าจะตัดได้ในสวนนั้นและก็นำมาทำงานทางด้านการศึกษาหรือความร่วมมืออย่างนี้เป็นต้น ซึ่งเขาใจวา

เปนการสมสมัย ในปัจจุบันซึ่งประเทศค่อนข้างจะฝืดเคือง เพราะฉะนั้นทำงานอะไรถึงแมจะเปนงานที่ดีถ้าตกลงกันได้แล้วก็จะเปนการประหยัดพลังคนหรือพลังเงินงบประมาณ ที่ว่าไหนสวนนี้แล้วก็จะได้จำเปนจะไม่ต้องไหนในหน่วยงานอื่น หรือถ้าให้หน่วยงานอื่นก็ต้องให้ทำไป และงานนี้เราอาจจะต้องมานั่งพิจารณาคิดดูว่าจะทำงานได้โดยประหยัดอย่างไรบางสวนที่อาจจะยังไม่จำเป็นในขั้นนี้หรือว่าทำได้ไม่ต้องเน้นเรื่องความหรูหราหรือความสวยงามมากนักเอาเฉพาะที่ใช่จริงๆ และก็ประหยัดไปได้เปนบางสวนก็ดีสวนสำหรับเรื่องของโรงเรียนนั้น ก็ได้มีประสบการณ์ในการที่ไปเยี่ยมโรงเรียนในภาคต่างๆ มาหลายแห่งก็เห็นว่า เรื่องที่จะสอนให้นักเรียนหรือให้เด็กมีความรู้ และมีความรักในทรัพยากร คือ ความรักชาติรักแผ่นดินนี้ก็คือรักสิ่งที่เปนสมบัติของตัวเอง การที่จะให้เขารักษาประเทศชาติ หรือรักษาสมบัติของเขานั้น ทำได้โดยก่อให้เกิดความรัก ความเข้าใจ ถ้าใครไม่รู้จักกันเราก็ไม่มีความสัมพันธ์ ไม่มีความผูกพันต่อกัน แต่เวลาให้เขารู้จักว่าสิ่งนั้นคืออะไรหรือว่าทำงานก็จะรู้สึกชื่นชม และรักหวงแหนในสิ่งนั้นวาเปนของตน และจะทำให้เกิดประโยชน์ได้เคยแนะนำโรงเรียนต่างๆ ที่ได้ไปเยี่ยม โดยเฉพาะแต่โรงเรียนที่เขารวมโครงการ ๆ นี้ โรงเรียนทั่ว ๆ ไปด้วยวาเรื่องของนอกจากพืชพรรณแล้ว สิ่งที่มีในธรรมชาติ สิ่งที่ทำไถงาย ๆ นั้นก็อาจจะเปนอุปกรณ์การสอนในวิชาต่าง ๆ ไถหลายอย่างแมแต่วิชาศิลปะก็ใหม่วาดรูปต้นไม้ ก็ไม่ต้องการของอื่นไถเปนตัวแบบ หรือในเรื่องภาษาไทยการเรียงความก็อาจจะทำให้เรื่องของการเขียนรายงาน ทำให้หัดเขียนหนังสือ หรืออาจแต่งคำประพันธ์ในเรื่องของพืชเหล่านี้ หรือเปนตัวอย่างงานศึกษางานวิทยาศาสตร์และวิชาอื่น ๆ ดังที่ ดร.พิศิษฐ ไถกลามา นอกจากนั้นในวิชาพฤกษศาสตร์โดยเฉพาะ ซึ่งอาจจะช่วยไถในที่นี้ยังไม่เคยกล่าว คือเรื่องของการทอถักซึ่งก็เป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการอยู่แล้วที่ว่าจะให้นักเรียนไถศึกษาความรู้ทอถักนอกจากความรู้ที่เป็นมาตรฐานจากสวนกลางมาแล้ว แมแต่ตำราก็มีการส่งเสริมให้ครู อาจารย์ ในทอถักนั้นไถรวบรวมความรู้หรือไถแต่งขึ้นในระยษนี้ ซึ่งเทาที่ไถเห็นมาก็มีการศึกษาวิชาการทางด้านศิลปวัฒนธรรม อาชีพทอถักมาบาง แต่ในดานของธรรมชาตินั้นยังมีคอนขางนอย เทาที่ไปแนะนำมาในเรื่องของการอนุรักษ์ทรัพยากรนั้น ไถเสนอวาไม่ไช่เปนเฉพาะที่ว่าจะให้เด็กนักเรียนปลูกป่าหรือว่าให้อนุรักษ์ดิน ปลูกหญ้าแฝกอย่างเดียว ก็พยายามจะให้ออกไปดูขาง ๆ โรงเรียนวาที่นั่นมีอะไรอยู่ และตนไม่นั่นชื่ออะไร เบนอะไร และพอติมีประสบการณ์จากการที่ไถเคยออกไปส่งเสริมในเรื่องของโภชนาการงานในระยษแรก ๆ ที่เริ่มทำงานเมื่อ พ.ศ. 2523 ในขวงนั้นออกไปทำงานก็ทำงานอยางคอนขางจะเบี่ยนอยหอยนอย คือเงินไม่คอยมีตองออกเอง ก็ไม่มีเงินที่จะส่งเสริมเรื่องเมล็ดพันธุ์ผักหรืออุปกรณ์ที่ไถมากนักไถครบทุกแห่งที่ไปก็ให้ไช่พืชผักในทอถักที่พอจะมีอยู่ ผักพื้นบ้านผักพื้นเมืองหรือของที่เขากินอยู่แล้วเสริมเขาไปในเรื่องอาหารนั้นด้วย เรื่องนี้ก็เป็นเรื่องที่นาศึกษาเพราะไถพบวามีพืชพรรณหลายอยาง ซึ่งก็ยังไม่เปนที่รู้จักกัน ในสวนกลาง ในทอถักนั้นเขาก็รู้และก็มีชื่อพื้นเมือง แต่วาพอเอาเขาจริงแมแต่ชื่อวิทยาศาสตร์ก็ยังไม่มีการสนใจวาชื่ออะไร ก็นำมาศึกษา และเวลานี้ก็ไถเห็นวามีการศึกษาอยางกว้างขวาง คือไถศึกษาวาคุณค่าทางอาหารของผักพื้นเมืองเหล่านั้นมีอะไรบาง และได้มีการวิเคราะห์พิษภัยของพืชเหล่านั้นไถด้วย เดิมเทาที่คิดก็ยอมรับวาไม่ไถคิดเรื่องพิษภัย เพราะเห็นวาคนรับประทานกันอยู่ประจำยังมีอายุยืนอยู่ แต่เห็นวาจากการวิจัยของนักวิชาการ ก็ได้ทราบวามีพืชพื้นบ้านบางอยางที่รับประทานกันอยู่ซึ่งมีพิษ

บ้าง ทำให้เป็นขอคิดที่ว่าถาบริโภคกันในส่วนที่เป็นทองถิ่นก็อาจจะไม่เป็นพิษภัยมากเพราะว่าในวันนั้นเก็บผักชนิดนี้ได้ก็นำมาบริโภคอีกวันก็เก็บได้อีกอย่างก็นำมาบริโภค แต่ถาสมมุติว่าเป็นการส่งเสริมเป็นโครงการขึ้นมาแล้วก็จะมีการขยายพันธุ์เป็นจำนวนมาก และก็รับประทานอย่างนี้ซ้ำ ๆ ซาก ๆ ซึ่งจะมีอันตรายต่อร่างกายเป็นอย่างยิ่งก็อาจจะเป็นไปได้ อันนี้ที่ยกตัวอย่างแสดงวาทวิชาการนี้แตกแขนงไปหลายอย่าง และมีการศึกษาได้หลายอย่าง และก็มีบุคคลหลายคนที่ยกกันคิดช่วยกันทำถ้าจะช่วยกันจริง ๆ นี่ก็อาจจะต้องแบ่งหน้าที่ถึงขั้นตอนนี้ก็จะต้องแบ่งหน้าที่กันเพื่อที่จะแบ่งในด้านปริมาณงานที่ทำหรืองบประมาณที่ทำก็ได้รับการสั่งสอนจากผู้หลักผู้ใหญ่อยู่เสมอว่า ถ้าคนเรามีความคิดฟุ้งแล่นอะไรต่าง ๆ นานาก็คิดได้แต่ถึงตอนทำจริงมีขั้นตอนเหมือนกัน การไขคนไหนทำอะไรก็ต้องคิดถึงกระบวนการว่าจะไปถึงเป้าหมายที่เราต้องการนั้นจะต้องใช้ทั้งเงินใช้ทั้งเวลา ใช้ทั้งความคิด ความอดทนต่าง ๆ ซึ่งจะไปใช้ใครทำก็ต้องเอาใจแน่ว เขาเต็มใจหรืออาจเต็มใจ แต่ว่ามีการฝึกมาก มีเวลาจะทำให้เท่าใดหรือเขาอาจทำได้ด้วยความเกรงใจเราแล้ววาทที่หลังอย่างนี้เป้นตน ก็บอกว่าไม่เป็นไร เพราะว่าเวลาทำอะไรก็ได้บังคับก็ขอเชิญเข้าร่วมช่วยกัน แต่ถ้าคนใด มีข้อขัดข้องหรือมีข้อสงสัยประการใดก็ไถถามกันได้ ไม่ต้องเกรงใจเพราะถือว่าทำงานวิชาการ แบบนี้ไม่เคยจะคิดว่าโกรธเคือง ถ้าใครทำไม่ได้ก็แล้วไป ก็ทำอย่างอื่น ทำอย่างนี้ไม่ได้ก็ต้องทำได้อีกอย่าง คิดว่าโครงการนี้ขั้นตอนต่อไปอาจจะต้องดูเรื่องเหล่านี้ไหลละเอียดยิ่งขึ้น ใครทำอะไรได้และประโยชน์อาจจะมีอีกหลายอย่าง เช่นงานบางอย่าง หรืออย่างพืชนี้จะมีประโยชน์ในเชิงธุรกิจได้อีกก็มีด้วยซ้ำถ้าเราทราบสรรพคุณของเขาและนำมาใช้ในสวนที่ว่าถ้าขยายพันธุ์แล้วไม่อันตราย คือการขยายพันธุ์เหล่านี้ก็อาจจะเป็นการช่วยในเรื่องของการส่งเสริมอาชีพให้แก่ราษฎรเพิ่มขึ้นอีกก็อาจเป็นไปได้ ทั้งนี้ก็ต้องไม่ละเลยในเรื่องของวิชาการสิ่งที่ถูกต้อง อะไรที่เป็นคุณ อะไรที่เป็นโทษ และยังมีเรื่องที่เกี่ยวข้องในเรื่องของงานของเงิน ในที่นี้ยังมีเรื่องเพิ่มอีกเรื่องหนึ่งคือเรื่องของที่ดิน อาจจะต้องมีการกำหนดแนวนอนว่าที่ดินนั้น อยู่ในสภาพไหน สภาพการถือครองในลักษณะไหนศึกษาในเรื่องของกฎหมายให้ถูกต้องว่าใครมีสิทธิหรือหน้าที่ทำอะไรบ้าง ใครทำอะไรได้ ใครทำอะไรไม่ได้เรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องที่จะต้องศึกษา เป็นเรื่องที่จะต้องจุกจิกมากอีกหลายอย่าง ที่พูดนี้มีแต่หมายความถึงว่าจะเป็นการจะจับผิดว่าใครทำผิดใครทำถูก แต่ในงานในโลกปัจจุบันนี้ ทำอะไรก็รู้สึกว่าการรักษามาตรฐานนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะว่าต่อไปงานนี้ของเราอาจจะไม่ใช่ว่าจะได้อยู่แต่ภายในประเทศอาจจะต้องมีการติดต่อไปถึงประเทศอื่นด้วยเป็นการสร้างความเจริญให้แก่ประเทศ เพราะฉะนั้นจะต้องมีการทำงานในลักษณะที่คนอื่นยอมรับได้ นี่ก็เป็นความคิดเกี่ยวกับเรื่องโครงการนี้"

วัตถุประสงค์ของแผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ 5 ปีที่เจ็ด (1 ตุลาคม 2564 – 30 กันยายน 2569)

1. เพื่ออนุรักษ์พืชพรรณและความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ และดำเนินการเป็นธนาคารพืชพรรณ
2. เพื่อนำพืชที่ได้สำรวจขึ้นทะเบียนรหัสต้นของพืชที่มีอยู่เดิมและหายากใกล้สูญพันธุ์ เพื่อนำไปปลูกรักษาพันธุ์กรรมไว้ในที่ปลอดภัย
3. เพื่อนำความรู้จากการศึกษาวิจัยพืชพรรณและความหลากหลายทางชีวภาพ การศึกษาทรัพยากรกายภาพ การสำรวจและบันทึกวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของประเทศไทย เพื่อสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการที่จะนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาอย่างยั่งยืน สู่เศรษฐกิจพอเพียง
4. เพื่อจัดทำศูนย์ข้อมูลทรัพยากร รวมทั้งทรัพยากรอื่นๆ ได้แก่ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรกายภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา โดยเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เขารวมสนองพระราชดำริ เช่น ศูนย์ข้อมูลพรรณพฤกษชาติ หอพรรณไม้มงคลอุทยานแห่งชาติสิรินทรวารี และพันธุ์พืช กับศูนย์ข้อมูลทรัพยากรสวนจิตรลดา และข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรของหน่วยงานต่าง ๆ สื่อถึงในระบบเดียวกัน
5. เพื่อปลูกฝัง สร้างให้เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร และทรัพยากรธรรมชาติ รักษาวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย
6. เสริมสร้าง สนับสนุน ให้เกิดเครือข่ายระดับต่างๆ ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์พัฒนาทรัพยากร

แนวทางการดำเนินงานตามกรอบการดำเนินงานของแผนแม่บท อพ.สธ.

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ อพ.สธ. จึงกำหนดแนวทางและแผนการดำเนินงานตามแผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ 5 ปีที่เจ็ด (1 ตุลาคม 2564 – 30 กันยายน 2569) โดยมีกิจกรรม 8 กิจกรรมที่อยู่ภายใต้ 3 กรอบการดำเนินงาน

1. กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร

เพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนาและด้านการบริหารจัดการด้านปกปททรัพยากรของประเทศ จึงต้องมีการเรียนรู้ทรัพยากรในพื้นที่ป่าธรรมชาติดั้งเดิมที่ปกปกรักษาไว้ โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินงานได้แก่

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมปกปททรัพยากร

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมปกปักษ์รักษา

พื้นที่เป้าหมาย

หน่วยงานต่างๆ ที่มีพื้นที่ปกปักษ์รักษาอยู่ในความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าดั้งเดิม ที่ไม่มีนโยบายจะเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ โดยเป็นพื้นที่นอกเหนือจากพื้นที่ของกรมป่าไม้ (ยกเว้นกรมป่าไม้ นำพื้นที่มาสนองพระราชดำริในบางพื้นที่) โดยให้จัดทำแผนปฏิบัติงานปกปักษ์รักษาเป็นระยะๆ ละ 5 ปี ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามกรอบแผนแม่บทของ อพ.สธ. และจัดทำแผนประจำปีเฉพาะในสวนของหน่วยงานของตนให้ชัดเจน โดยระบุสาระสำคัญในการดำเนินงาน เช่น พื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงาน วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน และการบริหารจัดการ โดยเฉพาะเรื่องผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน โดยเน้นการดำเนินงานในพื้นที่ปกปักษ์รักษา ซึ่งทั้งนี้มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ. ของหน่วยงานนั้น ๆ และ อพ.สธ. เป็นผู้สนับสนุนด้านวิชาการ/บุคลากร และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่ร่วมสนองพระราชดำริ สนับสนุนบุคลากร/นักวิจัยในการปฏิบัติงานในพื้นที่

แนวทางการดำเนินกิจกรรมปกปักษ์รักษาในพื้นที่ปกปักษ์รักษา

1. การทำขอบเขตพื้นที่ปกปักษ์รักษา
2. การสำรวจ ทำรหัสประจำต้นไม้ ทำรหัสพิกัด เพื่อรวบรวมเป็นฐานข้อมูลในพื้นที่ของ อพ.สธ. และหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ ไม่ว่าจะหน่วยงานราชการ หรือเอกชนที่เขารวมสนองพระราชดำริ เช่น ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ป่าที่ชาวบ้านรวมใจปกปักษ์รักษา ป่าในสถาบันการศึกษา ป่าในสวนสัตว์เขตฯ ป่าในพื้นที่บริเวณเขื่อนต่างๆ ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เป็นต้น ข้อมูลนี้นำไปจัดการและเก็บเข้าฐานข้อมูลในกิจกรรมที่ 5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลรักษา
3. การสำรวจ ทำรหัสพิกัด และคาพิกัตของทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ นอกเหนือจากทรัพยากร เช่น สัตว์ จุลินทรีย์ ตลอดจนทรัพยากรกายภาพต่าง ๆ เพื่อรวบรวมเป็นฐานข้อมูลในพื้นที่ขององค์กรต่าง ๆ ไม่ว่าจะหน่วยงานราชการ หรือเอกชนที่เขารวมสนองพระราชดำริ
4. การสำรวจเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ
5. สนับสนุนให้มีอาสาสมัครปกปักษ์รักษาทรัพยากรในพื้นที่สถานศึกษา เช่น นักศึกษาในมหาวิทยาลัย ในระดับหมู่บ้าน ตำบล สนับสนุนให้ประชาชนที่อยู่รอบๆ พื้นที่ปกปักษ์รักษา เช่น มีกิจกรรมป้องกันไฟป่า กิจกรรมรวมมือรวมใจรักษาทรัพยากรในพื้นที่ปกปักษ์รักษา เป็นต้น

*หมายเหตุ

1. ข้อมูลที่ได้จากกิจกรรมปกปักษ์รักษาครั้งนี้ สามารถนำไปจัดการและเก็บเข้าฐานข้อมูลในกิจกรรมที่ 5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลรักษา
2. กิจกรรมปกปักษ์รักษา ใช้พื้นที่เป้าหมายหลัก เพื่อดำเนินงานในกิจกรรม
3. พื้นที่ที่นำมาสนองพระราชดำริในกิจกรรมนี้ ไม่ได้หมายความว่าเป็นการนำพื้นที่นั้นเขามาอมเกล้าฯ ถวายเพื่อให้เป็นทรัพย์สินของ อพ.สธ. สำนักพระราชวัง แต่หมายถึงเป็นพื้นที่ที่ดำเนินการโดยหน่วยงานนั้นๆ ที่เป็นเจ้าของ แต่ใช้แนวทางการดำเนินงานในกิจกรรมปกปักษ์รักษา และในอนาคตถ้าหน่วยงานนั้นๆ มีนโยบายในการดำเนินการปรับปรุงหรือต้องการใช้

พื้นที่ปกกทรัพยากร เพื่อกิจกรรมอื่นๆ ทางหน่วยงานสนองพระราชดำริฯ นั้น ๆ สามารถดำเนินการแจ้งความประสงค์มายัง อพ.สธ. แต่ในกรณีที่เป็นพื้นที่ล่อแหลมต่อการสูญเสียทรัพยากรที่มีค่า อาจต้องมีการขอพระราชวินิจฉัยก่อนดำเนินการเปลี่ยนแปลงสำหรับเรื่อง การอบรมอาสาสมัคร/ประชาชน หรือนักเรียนในหมู่บ้าน ในพื้นที่ปกกทรัพยากรให้อยู่ในกิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร

พื้นที่เป้าหมาย

กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรในระยะ 5 ปีที่เจ็ด ให้ความสำคัญกับทรัพยากร ทั้งสามฐาน ทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาให้การดำเนินงานในพื้นที่ที่ล่อแหลมต่อการเปลี่ยนแปลง เช่น ตามเกาะต่างๆ พื้นที่ที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงจากป่า เป็นสวน ถนน สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ สวนการดำเนินงานในพื้นที่สูงและพื้นที่ทางไกลคมนาคม เช่น จังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน เชียงราย ลำปาง แพร่ น่าน และจังหวัดอำนาจเจริญ จะดำเนินงานในลำดับต่อมา โดยให้พิจารณา ความพร้อมและศักยภาพของหน่วยงานที่เป้นแกนกลางดำเนินงานในแต่ละพื้นที่เป้นสำคัญ อพ.สธ. ประสาน และร่วมมือกับหน่วยงานที่รวมสนองพระราชดำริ เช่น จังหวัดต่าง ๆ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กรมวิชาการเกษตร สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ฯลฯ กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงานสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร เปนระยะ ๆ ละ ๕ ปี ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตาม กรอบแผนแม่บทของ อพ.สธ. และจัดทำแผนประจำปีเฉพาะในสวนของหน่วยของตนให้ชัดเจน พร้อมทั้ง วางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน ทั้งในเรื่องวิธีการและขั้นตอนการดำเนินงานและการบริหารจัดการ โดยเน้นการ ดำเนินงานในพื้นที่เป้าหมายเดิมให้แล้วเสร็จเป้นลำดับแรก ก่อนพิจารณาขยายผลออกไป โดยแต่ละหน่วยงาน เปนผู้รับผิดชอบและเป้นแกนกลางดำเนินงานในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยในแต่ละพื้นที่ ซึ่งทั้งนี้ มีการประชุม คณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ. ของหน่วยงานนั้นๆ โดยมี อพ.สธ. เปนผู้สนับสนุนด้านวิชาการ/บุคลากร และสถาบันการศึกษาต่างๆ ที่รวมสนองพระราชดำริ สนับสนุนบุคลากร/นักวิจัยในการปฏิบัติงานในพื้นที่

แนวทางการดำเนินกิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรในพื้นที่

1. การสำรวจเก็บรวบรวมตัวอย่าง ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรม และภูมิปัญญา พื้นที่เป้าหมาย บริเวณรัศมี 50 กิโลเมตร ของหน่วยงานนั้นๆ หรือพื้นที่ที่จะมีการเปลี่ยนแปลง จากการพัฒนาเช่น พื้นที่สร้างอ่างเก็บน้ำ สร้างศูนย์การค้า พื้นที่สร้างถนน การขยายทางหลวงหรือเส้นทางต่าง ๆ พื้นที่สร้างสายไฟฟ้าแรงสูง และในพื้นที่อื่นๆ ที่จะถูกพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากสภาพเดิม
2. การเก็บรวบรวมตัวอย่างแห้ง และตัวอย่างดองเพื่อเป้นตัวอย่างในการศึกษาหรือเก็บในพิพิธภัณฑ์ พืช พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา
3. การเก็บพันธุกรรมทรัพยากร ตัวอย่างในพืช มีการเก็บในรูปเมล็ด ต้นพืชมีชีวิต ขึ้นสวนพืชที่มีชีวิต (เพื่อนำมาเก็บรักษาในสภาพเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ) และสำหรับทรัพยากรอื่นๆ สามารถเก็บตัวอย่างมาศึกษาได้ เช่น ตัวอย่างของสัตว์ จุลินทรีย์ หิน ดิน น้ำ ฯลฯ

*หมายเหตุ

ข้อมูลที่ไดจากกิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรนี้ สามารถนำไปจัดการและเก็บเข้าฐานข้อมูล
ในกิจกรรมที่ 5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

พื้นที่เป้าหมาย

กิจกรรมปลูกรักษาเป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากกิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร โดยการนำพันธุ์กรรมไปเพาะและปลูกในพื้นที่ที่ปลอดภัย เช่น ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่มีอยู่ 6 ศูนย์ทั่วประเทศ พื้นที่ศูนย์วิจัยและสถานีทดลองของกรมวิชาการเกษตร พื้นที่จังหวัด พื้นที่สถาบันศึกษานำเข้ารวมสนองพระราชดำริ และยังมี การเก็บรักษาในรูปเมล็ดและเนื้อเยื่อในธนาคารพืชพรรณ อพ.สธ. สวนจิตรลดา เก็บในรูปสารพันธุกรรม หรือ ดีเอ็นเอ ในธนาคารพืชพรรณ อพ.สธ. สวนจิตรลดา และศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากร อพ.สธ. คลองไผ่ อพ.สธ. ดำเนินการประสานงาน สนับสนุนด้านวิชาการร่วมกับหน่วยงานที่รวมสนองพระราชดำริ เช่น จังหวัดต่าง ๆ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองทัพอากาศ กรมวิชาการเกษตร สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ฯลฯ กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงานสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร เป็นระยะ ๆ ละ 5 ปี ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามกรอบแผนแม่บทของ อพ.สธ. และจัดทำแผนประจำปีเฉพาะในสวนของหน่วยงานของตนให้ชัดเจน พร้อมทั้งวางแผนปฏิบัติงานรวมกันให้ชัดเจน ทั้งในเรื่องวิธีการและขั้นตอนการดำเนินงานและการบริหารจัดการ โดยเน้นการดำเนินงานในพื้นที่เป้าหมายเดิมให้แล้วเสร็จเป็นลำดับแรกก่อนพิจารณาขยายผลออกไป โดยแต่ละหน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบ และเป็นแกนกลางดำเนินงานในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยในแต่ละพื้นที่ ซึ่งทั้งนี้มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ. ของหน่วยงานนั้น ๆ

แนวทางการดำเนินกิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากรในพื้นที่ปลูกรักษา

1. การปลูกรักษาต้นทรัพยากรในแปลงปลูกการปลูกรักษาต้นพืชมีชีวิตลักษณะป่าทรัพยากร มีแนวทางดำเนินงาน คือ สำรวจสภาพพื้นที่และสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน งานขยายพันธุ์พืชงานปลูกทรัพยากรและบันทึกผลการเจริญเติบโต งานจัดทำแผนที่ต้นพันธุกรรมและทำพิกัดต้นพันธุกรรม
2. การตรวจสอบพืชปราศจากโรคก่อนการเก็บรักษาทรัพยากรในรูปแบบต่าง ๆ
3. การเก็บรักษาทั้งในรูปของเมล็ด ในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ในรูปของธนาคารพันธุกรรมศึกษาหาวิธีการเก็บเมล็ดพันธุ์ และทดสอบการงอกของเมล็ดพันธุ์
4. การเก็บรักษาโดยศึกษาเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชแต่ละชนิด ศึกษาการพอกมาเชื้อ ศึกษาสูตรอาหารที่เหมาะสม ศึกษาการเก็บรักษาโดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อในระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว และในไนโตรเจนเหลว (cryopreservation) และศึกษาการขยายพันธุ์โดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ
5. การเก็บรักษาในรูปสารพันธุกรรม (DNA) ของพืช สัตว์ และจุลินทรีย์ เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ เช่น การวิเคราะห์หลายพิมพ์ดีเอ็นเอ การปรับปรุงพันธุ์พืช เป็นต้น

6. การสร้างสวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ สวนสาธารณะต่างๆ การปลูกพืชในสถานศึกษา โดยมีระบบฐานข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงกันได้ในอนาคต
7. งานขยายพันธุ์พืช งานปลูกทรัพยากรและบันทึกผลการเจริญเติบโต งานจัดทำแผนที่ต้นพันธุ์กรรม และทำพิกัดต้นพันธุ์กรรมของพืชที่ปลูก
8. ในกรณีที่เป้นพันธุ์กรรมสัตว์หรือจุลินทรีย์ ให้ดำเนินการให้มีสถานที่หรือห้องปฏิบัติการที่จะเก็บรักษาได้อย่างปลอดภัย

*หมายเหตุ

ข้อมูลที่ไต่จากกิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากรนี้ สามารถนำไปจัดการและเก็บเขาสูงานฐานข้อมูลในกิจกรรมที่ 5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร

2. กรอบการเชื่อมโยง

เพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานศึกษาวิจัยและประเมินศักยภาพของทรัพยากรต่าง ๆ ใน อพ.สธ. ทั้งในด้านการพัฒนาและการบริหารจัดการให้การดำเนินงานเป้นไปในทิศทางเดียวกัน และเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อกัน รวมทั้งพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ อพ.สธ. ให้เป็นเอกภาพ สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน โดยบรรลุจุดมุ่งหมายตามแนวพระราชดำริ โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินงานได้แก่ กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมอนุรักษ์และเชื่อมโยงทรัพยากร กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร และกิจกรรมที่ 6 กิจกรรมวางแผนพัฒนาพันธุ์พืช

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมอนุรักษ์และเชื่อมโยงทรัพยากร

เป้าหมาย

เป้นกิจกรรมที่ดำเนินการศึกษาประเมินทรัพยากร และทรัพยากรอื่นๆ ที่สำรวจเก็บรวบรวมและปลูกรักษาไว้โดยมีการศึกษาประเมินในสภาพธรรมชาติ แปลงทดลอง ในด้านสัณฐานวิทยา ชีววิทยา สรีรวิทยา การปลูกเลี้ยง การเขตกรรม สำหรับในหองปฏิบัติการมีการศึกษาดานโภชนาการ องค์ประกอบ องค์วัตถุ กลิ่น การเชื่อมโยงในดานอื่นๆ เพื่อศึกษาคุณสมบัติ คุณภาพ ในทรัพยากรต่างๆ โดยการดำเนินการในกิจกรรมนี้เป้นาหมายเพื่อการอนุรักษ์และเชื่อมโยงทรัพยากรทั้งสามฐานทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา มีการวางแผนและดำเนินการวิจัยศักยภาพของทรัพยากรต่างๆ ในดานพืชนำไปสู่การพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ สายพันธุ์จุลินทรีย์ ตามแนวพระราชดำริ และมีแนวทางนำไปสู่การอนุรักษ์และเชื่อมโยงได้อย่างยั่งยืน โดยมี อพ.สธ. เป้นที่ปรึกษา ประสานงาน รวมมือส่งเสริม และทำหน้าที่เป้นแกนกลางในการดำเนินงานดานวิชาการและการวิจัย ร่วมกับหน่วยงานที่รวมสนองพระราชดำริ เช่น มหาวิทยาลัยต่างๆ กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมป่าไม้ ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ฯลฯ โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมายและทรัพยากรต่างๆ ในการดำเนินงานอนุรักษ์และเชื่อมโยง

เปราะบาง ๆ ละ 5 ปี ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามกรอบแผนแม่บทของ อพ.สธ. และจัดทำแผนประจำปีเฉพาะในส่วนของหน่วยของตนให้ชัดเจน พร้อมทั้งวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันให้ชัดเจน ผ่านการประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ. ของหน่วยงานนั้น ๆ

แนวทางการดำเนินกิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ในทรัพยากรต่าง ๆ

1. การวิเคราะห์ทางกายภาพ เช่น ตัวอย่างดิน คุณสมบัติของน้ำ จากแหล่งกำเนิดพันธุกรรมดั้งเดิมของพืชนั้น ๆ
2. การศึกษาทางด้านชีววิทยา สันฐานวิทยา สรีรวิทยา ชีวเคมี พันธุกรรมของทรัพยากรที่คัดเลือกมาศึกษา เป็นต้น
3. การศึกษาด้านโภชนาการ องค์ประกอบของสารสำคัญในทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นองคิวัตถุ กลิ่น ตลอดจนสารต้านอนุมูลอิสระ สารที่มีฤทธิ์ต่าง ๆ ของทรัพยากรเป้าหมาย
4. การศึกษาการขยายพันธุ์พืชด้วยการขยายพันธุ์ตามปกติ และการขยายพันธุ์โดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช
5. การศึกษาด้านการปลูก (ทรัพยากร) เลี้ยง (ทรัพยากรชีวภาพอื่นๆ) ให้ได้ผลผลิตตามที่ต้องการ การศึกษาการเขตกรรมของทรัพยากรที่ต้องการ
6. การศึกษาการจำแนกสายพันธุ์โดยวิธีทางชีวโมเลกุล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาพันธุ์พืช สัตว์ และจุลินทรีย์ เพื่อเก็บเป็นลายพิมพ์ดีเอ็นเอพืชชนิดนั้น ๆ ไว้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป
7. การจัดการพื้นที่ที่กำหนดเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนา เช่น ศูนย์เรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งเป็นศูนย์ฯ ตัวอย่างเพื่อการเรียนรู้การใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งศูนย์ฯ เหล่านี้สามารถใช้ประโยชน์ให้เป็นศูนย์ฝึกอบรม ในด้านอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรได้ในอนาคต ตัวอย่างเช่น อพ.สธ. ได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ อนุรักษ์ พัฒนา และใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน สู่เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของ อพ.สธ. เริ่มดำเนินการใน 5 ศูนย์ ของ อพ.สธ. และหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริที่กระจายอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ ได้แก่

- 1) ศูนย์เรียนรู้ฯ สู่เศรษฐกิจพอเพียง อพ.สธ. ตำบลคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
- 2) ศูนย์เรียนรู้ฯ สู่เศรษฐกิจพอเพียง อพ.สธ. อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี
- 3) ศูนย์เรียนรู้ฯ สู่เศรษฐกิจพอเพียง อพ.สธ. สวนอุทัยธรรม อำเภอรังสิต จังหวัดปทุมธานี
- 4) ศูนย์เรียนรู้ฯ สู่เศรษฐกิจพอเพียง อพ.สธ. อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์
- 5) ศูนย์เรียนรู้ฯ สู่เศรษฐกิจพอเพียง อพ.สธ. อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี(พื้นที่ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย)

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร

เป้าหมาย

เป็นกิจกรรมที่ดำเนินงานโดยศูนย์ข้อมูลทรัพยากร อพ.สธ. สวนจิตรลดา ร่วมกับหน่วยงานที่รวมสนองพระราชดำริ บันทึกข้อมูลของการสำรวจเก็บรวบรวม การศึกษาประเมิน การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ รวมทั้งงานจัดทำฐานข้อมูลพรรณไม้แห้ง นอกจากนี้ยังรวมถึงฐานข้อมูลทรัพยากรอื่น ๆ นอกเหนือจากทรัพยากร เช่น ฐานข้อมูลของสัตว์ และจุลินทรีย์ การจัดการฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น ข้อมูลต่าง ๆ จากการทำงานในกิจกรรมที่ 1-4 โดยทำการบันทึกลงในระบบฐานข้อมูล เพื่อเป็นฐานข้อมูลและมีระบบที่เชื่อมต่อกัน ทั่วประเทศ โดยเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลทรัพยากรของหน่วยงานที่รวมสนองพระราชดำริ อพ.สธ. นำไปสู่การวางแผนพัฒนาพันธุ์พืชและทรัพยากรต่างๆ โดยที่ อพ.สธ. เป็นที่ปรึกษา ประสานงาน รวบรวมพัฒนาการทำศูนย์ข้อมูลฯ กำหนดรูปแบบในการทำฐานข้อมูล โดยกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ ละ 5 ปี ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามกรอบแผนแม่บทของ อพ.สธ. และจัดทำแผนประจำปีเฉพาะในสวนของหน่วยของตนให้ชัดเจน พร้อมทั้งวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันให้ชัดเจน ผ่านการประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ. ของหน่วยงานนั้น ๆ

แนวทางการดำเนินกิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร

1. อพ.สธ. ร่วมกับหน่วยงานที่รวมสนองพระราชดำริ จัดทำฐานข้อมูลระบบดิจิทัลและพัฒนาโปรแกรมสำหรับระบบศูนย์ข้อมูลทรัพยากรต่างๆ รวมกัน เช่น โปรแกรมการจัดการฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น ดานการสำรวจเก็บรวบรวม การอนุรักษ์ การประเมินคุณค่าพันธุ์กรรมทรัพยากร และการใช้ประโยชน์
2. นำข้อมูลของตัวอย่างพืชที่เก็บรวบรวมไว้เดิมโดยหน่วยงานที่รวมสนองพระราชดำริองค์กรอื่น เช่น กรมป่าไม้ กรมวิชาการเกษตรมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นต้น เข้าเก็บไว้ในระบบฐานข้อมูลของศูนย์ข้อมูลทรัพยากร อพ.สธ.
3. นำข้อมูลที่ไดจากการสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร และทรัพยากรต่างๆ เช่น ข้อมูลการปลูกรักษา ข้อมูลการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ข้อมูลวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ข้อมูลพันธุ์ไม้อาจจากโรงเรียนสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เข้าเก็บไว้ในศูนย์ข้อมูลทรัพยากร เพื่อการประเมินคุณค่าและนำไปสู่การวางแผนพัฒนาพันธุ์พืชและทรัพยากรอื่น ๆ
4. พัฒนาการบริหารจัดการฐานข้อมูลของศูนย์ข้อมูลทรัพยากร อพ.สธ. ให้มีเอกภาพมีความสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน ซึ่งหน่วยงานต่างๆ สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ โดยเฉพาะฐานข้อมูลพืชจากการสำรวจเก็บรวบรวม ฐานข้อมูลพรรณไม้แห้ง ฐานข้อมูลสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โดยมี อพ.สธ. เป็นศูนย์กลางและวางแผนดำเนินงานพัฒนาเครือข่ายระบบข้อมูลสารสนเทศ อพ.สธ. ร่วมกับหน่วยงานที่รวมสนองพระราชดำริ เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ร่วมกันได้อย่างกว้างขวาง อาจผ่านทางเว็บไซต์ ที่มีระบบป้องกันการเข้าถึงฐานข้อมูล
5. หน่วยงานรวมสนองพระราชดำริ มีความประสงค์ที่จะดำเนินการแบ่งปันหรือเผยแพร่ข้อมูลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องในงาน อพ.สธ. จำเป็นต้องขออนุญาตผ่านทาง อพ.สธ. ก่อน เพื่อขอพระราชทานขอมูลนั้น ๆ และ

ขึ้นอยู่กับพระราชวินิจฉัย สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (การขอพระราชทาน พระราชานุญาต ให้ดำเนินการทำหนังสือแจ้งความประสงค์มายังผู้อำนวยการ อพ.สธ. ลงนามอย่างน้อย 1 เดือน)

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมวางแผนพัฒนาพันธุ์พืช

เป้าหมาย

เป็นกิจกรรมที่นำฐานข้อมูลจากกิจกรรมที่ 5 มาใช้ในการพิจารณาศักยภาพของพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ พันธุ์จุลินทรีย์ ฯลฯ อพ.สธ. มีหน้าที่ประสานกับนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิของหน่วยงานและสถาบันการศึกษา ต่าง ๆ วิเคราะห์ข้อมูลและคัดเลือกสายต้นเพื่อเป็นพ่อแม่พันธุ์พืช พร้อมกับวางแผนพัฒนาพันธุ์ระยะยาวและ นำแผนพัฒนาพันธุ์ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อมีพระราชวินิจฉัยและพระราชทานแผนพัฒนาพันธุ์และพันธุ์กรรมที่คัดเลือก ให้หน่วยงานที่มีความพร้อมนำไปปฏิบัติ พันธุ์พืชที่อยู่ในเป้าหมาย ได้แก่ พันธุ์พืชสมุนไพร พันธุ์พืชพื้นเมืองต่าง ๆ ที่สามารถวางแผนนำไปสู่การพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นเหมาะสมต่อการปลูกในพื้นที่ต่าง ๆ ในประเทศไทย โดยที่ อพ.สธ. เป็นที่ปรึกษา ประสานงาน รวมถึง ร่วมมือ ในการวางแผนพัฒนา โดยกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ ละ 5 ปี ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามกรอบแผนแม่บทของ อพ.สธ. และจัดทำแผนประจำปี เฉพาะในส่วนของหน่วยของตนให้ชัดเจนพร้อมทั้งวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันให้ชัดเจน ผ่านการประชุม คณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ. ของหน่วยงานนั้น ๆ

แนวทางการดำเนินกิจกรรมวางแผนพัฒนาพันธุ์พืช

1. คัดเลือกพันธุ์พืชที่ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแล้ววามีการวางแผนพัฒนาพันธุ์เพื่อการใช้ประโยชน์ต่อไปในอนาคต
2. ดำเนินการทูลเกล้าฯ ถวายแผนการพัฒนาพันธุ์พืชที่คัดเลือกแล้ว เพื่อให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชวินิจฉัยและพระราชทานให้กับหน่วยงานที่มีศักยภาพในการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์พืชชนิดนั้น ๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมาย
3. ประสานงานเพื่อให้หน่วยงานที่มีความพร้อมในการพัฒนาพันธุ์พืชดำเนินการพัฒนาพันธุ์พืช และ นำออกไปสู่ประชาชน และอาจนำไปปลูกเพื่อเป็นการค้าต่อไป
4. ดำเนินการจดสิทธิบัตรพันธุ์พืชใหม่ที่ไดมาจากการพัฒนาพันธุ์พืชดั้งเดิม เพื่อประโยชน์ของมหาชนชาวไทย

*หมายเหตุ

กิจกรรมนี้ครอบคลุมไปถึงการวางแผนพัฒนาพันธุ์ของทรัพยากรชีวภาพอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากพืช เช่น สัตว์ และ จุลินทรีย์ เป็นต้น

3. กรอบการวางจิตสำนึก

เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่างๆ โดยเฉพาะเยาวชน นักเรียน นิสิตนักศึกษาและบุคคลทั่วไป ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพืชพรรณไม้มงคลและการอนุรักษ์ทรัพยากรของประเทศ จนตระหนักถึงความสำคัญ และ

ประโยชน์ของการอนุรักษ์ทรัพยากรที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมหาชนชาวไทย โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร และกิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

เป้าหมาย

เป็นกิจกรรมสร้างจิตสำนึก ให้เยาวชน ประชาชนชาวไทย ให้เข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของทรัพยากร ให้อุรักษ์หวงแหน รู้จักการนำไปใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ซึ่งมีความสำคัญต่อการจัดการ การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรของประเทศ โดยที่ อพ.สธ. เป็นที่ปรึกษา ประสานงาน รวมมือ สนับสนุนให้โรงเรียน และสถาบันการศึกษา เป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน อพ.สธ. ประสานงานหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ ให้ดำเนินการในกิจกรรมนี้โดยกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานเป็นระยะๆ ละ 5 ปี ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามกรอบแผนแม่บทของ อพ.สธ. และจัดทำแผนประจำปีเฉพาะในสวนของหน่วยของตนให้ชัดเจน พร้อมทั้งวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันให้ชัดเจน ผ่านการประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ. ของหน่วยงานนั้น ๆ

แนวทางการดำเนินกิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

1. งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เป็นนวัตกรรมของการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของประเทศไทย นำไปสู่การพัฒนาคนให้เข้มแข็งรู้เท่าทันพร้อมรับกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

1.1 อพ.สธ. กำหนดจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โดยสร้างจิตสำนึกให้เยาวชน นักเรียนเข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของทรัพยากรให้อุรักษ์หวงแหนและรู้จักการนำไปใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

1.2 อพ.สธ. กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์การดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนโดยให้สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนเป็นที่รวบรวมพืชพรรณไม้ท้องถิ่นและรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นของพืชพรรณไม้ที่เก็บพรรณไม้แห้ง พรรณไม้ดอง มีห้องสมุดสำหรับคนควาและนางานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ ไซปจจัยพืชเป็นปัจจัยหลักในการเรียนรู้

1.3 โรงเรียนสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ร่วมกับองค์การบริหารสวนท้องถิ่นและชุมชนจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นในการสำรวจจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น (ดูรายละเอียดในสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน 5 ปที่หา ในหนังสือจากยอดเขาถึงใต้ทะเล 4)

1.4 สมาชิกงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ทบทวนและปรับปรุงการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนที่ทำอยู่เดิมให้ครบถ้วนตามคุณสมบัติและเกณฑ์มาตรฐานที่ อพ.สธ. กำหนดและนำไปสู่การประเมินเพื่อรับปายพระราชทานและเกียรติบัตรฯ

1.5 การดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนของสมาชิกใหม่ ควรดำเนินงานให้เป็นไปตามคุณสมบัติและเกณฑ์มาตรฐานที่ อพ.สธ. กำหนดขึ้น และรับคำแนะนำจากคณะผู้ทรงคุณวุฒิและที่ปรึกษา อพ.สธ. ในกิจกรรมที่ 7

1.6 อพ.สธ. ประสานร่วมมือกับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องของดำเนินการจัดนิทรรศการแสดงผลการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนตามแนวพระราชดำริฯ โดยคัดเลือกจากโรงเรียนสมาชิกในระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ โดยเน้นและให้ความสำคัญในเรื่องกระบวนการ และผลลัพธ์การดำเนินงานเป็นหลัก อยางน้อยปีละหนึ่งครั้ง

1.7 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา การศึกษาตามอัธยาศัยสำนักมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สนับสนุนในการดำเนินงานร่วมกับ อพ.สธ. ร่วมกันพิจารณาและวางแผน เพื่อนำแนวทางดำเนินงาน อพ.สธ. บรรจุไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะในระบบโรงเรียน

2. พิพิธภัณฑ

เป็นการขยายผลการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ไปสู่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ใกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยใช้การนำเสนอในรูปแบบของพิพิธภัณฑ ซึ่งเป็นสื่อเข้าถึงประชาชนทั่วไป ตัวอย่างเช่น

2.1 งานพิพิธภัณฑธรรมชาติที่มีชีวิต ดำเนินการโดยศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และจังหวัดต่างๆ จัดทำแปลงสาธิตการปลูกรักษาเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรในลักษณะโดยมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่ถูกต้องและครบถ้วนตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ในพื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯและพื้นที่อื่น ๆ ตามความเหมาะสม

2.2 งานพิพิธภัณฑพืช ดำเนินการโดยหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ เช่น กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมป่าไม้ กรมวิชาการเกษตร มหาวิทยาลัยต่างๆ หน่วยงานเหล่านี้มีผู้เชี่ยวชาญนักพฤกษศาสตร์ดูแลอยู่

2.3 งานพิพิธภัณฑธรรมชาติวิทยา ดำเนินการโดยหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จังหวัดนครราชสีมา

2.4 งานพิพิธภัณฑธรรมชาติวิทยาเกาะและทะเลไทย เช่น พิพิธภัณฑธรรมชาติวิทยาเกาะและทะเลไทย เขาหมาจอ ตำบลแสมสาร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี สนองพระราชดำริ อพ.สธ. โดยกองทัพเรือ

2.5 งานพิพิธภัณฑท้องถิ่น หอศิลป์วัฒนธรรม ของจังหวัดและหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ

2.6 นิทรรศการถาวรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรต่างๆ

2.7 ศูนย์การเรียนรู้

3. งานอบรม อพ.สธ. ดำเนินงานอบรมเรื่องงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน งานฝกอบรมปฏิบัติการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น หรืองานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร โดยอาจจัด ณ ศูนย์ฝกอบรมของ อพ.สธ. ร่วมกับหน่วยงานที่รวมสนองพระราชดำริที่กระจายอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น

3.1 ศูนย์เรียนรู้ฯ สูเศรษฐกิจพอเพียง อพ.สธ. ตำบลคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

3.2 ศูนย์เรียนรู้ฯ สูเศรษฐกิจพอเพียง อพ.สธ. อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

3.3 ศูนย์เรียนรู้ฯ สูเศรษฐกิจพอเพียง อพ.สธ. สวนอุไทยธรรม อำเภอรังสิต จังหวัดปทุมธานี

3.4 ศูนย์เรียนรู้ฯ สูเศรษฐกิจพอเพียง อพ.สธ. อำเภอดากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์

3.5 ศูนย์เรียนรู้ฯ สูเศรษฐกิจพอเพียง อพ.สธ. อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี

3.6 ศูนย์ฝกอบรม อพ.สธ. ลำตะคอง ตำบลคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

3.7 ศูนย์ฝกอบรม อพ.สธ. เขามาจ่อ ตำบลแสมสาร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี(พิพิธภัณฑสถานชาติวิทยาเกาะและทะเลไทย) เขามาจ่อ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี)

3.8 ศูนย์ฝกอบรม อพ.สธ. สวนสัตว์เปิดเขาเขียว อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี (อพ.สธ.-องค์การสวนสัตว์ฯ)

3.9 ศูนย์ฝกอบรม อพ.สธ. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

*หมายเหตุ

ถ้าหน่วยงานอื่นเป็นผู้ดำเนินงานจัดฝกอบรมในลักษณะเดียวกันเช่นการอบรมอาสาสมัคร/ประชาชน/นักศึกษาในสถาบันการศึกษา หรือนักเรียนในหมู่บ้าน ในพื้นที่ปกปพันธุกรรมพืช ให้อยู่ในกิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

เป้าหมาย

เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้หน่วยงานต่างๆ เขารวมสนับสนุนงานของ อพ.สธ. ในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็ในรูปแบบของทุนสนับสนุน หรือดำเนินงานที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของ อพ.สธ. โดยอยู่ในกรอบของแผนแม่บท อพ.สธ. นอกจากนั้นยังเปิดโอกาสให้เยาวชนและประชาชนได้สมัครเขามาศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในสาขาต่าง ๆ ตามความถนัดและสนใจ โดยมีคณาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขา ใหค้คำแนะนำ และให้แนวทางการศึกษา ได้แก่ ชมรมนักชีววิทยา อพ.สธ. และชมรมคณะปฏิบัติงานวิทยาการ อพ.สธ. ซึ่งจะเป็นผู้นำในการถ่ายทอดความรู้และสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรของประเทศให้แกเยาวชนและประชาชนชาวไทยต่อไป โดยที่ อพ.สธ. ประสานงานหน่วยงานที่รวมสนองพระราชดำริให้ดำเนินการในกิจกรรมนี้ โดยกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานเป็ระยะ ๆ ละ 5 ปี ให้อัดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามกรอบแผนแม่บทของ อพ.สธ. และจัดทำแผนประจำปีเฉพาะในสวนของหน่วยของตนให้

ชัดเจน พร้อมทั้งวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันให้ชัดเจนผ่านการประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ. ของหน่วยงานนั้น ๆ

แนวทางการดำเนินกิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

1. อพ.สธ. เป็นเจ้าภาพร่วมกับหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริที่มีความพร้อมในการดำเนินการจัดการประชุมวิชาการและนิทรรศการ อพ.สธ. จัดการประชุมใหญ่ทุกๆ 2 ปี ตามที่ได้พระราชทาน พระราชวินิจฉัย โดยจะมีการจัดประชุมวิชาการและนิทรรศการเพื่อเสนอผลการดำเนินงานของ อพ.สธ. สำหรับในระยะ 5 ปีที่เจ็ด กำหนดเป้าหมายในการจัดการประชุมใหญ่ ดังนี้

พ.ศ. 2565 การประชุมวิชาการและนิทรรศการ ทรัพยากรไทย :

สถานที่:

พ.ศ. 2567 การประชุมวิชาการและนิทรรศการ ทรัพยากรไทย :

สถานที่:

พ.ศ. 2569 การประชุมวิชาการและนิทรรศการ ทรัพยากรไทย :

สถานที่:

นอกจากการจัดการประชุมวิชาการและนิทรรศการที่จัดทุก ๆ สองปี ยังมีการจัดการประชุมวิชาการและนิทรรศการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ระดับภูมิภาค การรวมจัดแสดงนิทรรศการกับหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริแต่ละหน่วยงานนำเสนอผลงานวิจัยของเจ้าหน้าที่และนักวิจัย อพ.สธ. ในงานประชุมวิชาการต่าง ๆ ระดับประเทศ เป็นต้น

2. หน่วยงานและผู้มีจิตศรัทธาสับสนุนเงินทุนให้ อพ.สธ. (โดยการทูลเกล้าฯ ถวาย โดยผ่านทางมูลนิธิ อพ.สธ. เพื่อใช้ในกิจกรรม อพ.สธ.)

3. การดำเนินงานของชมรมนักชีววิทยา อพ.สธ. และชมรมคณะปฏิบัติงานวิทยาการ อพ.สธ. โดยที่ อพ.สธ. สนับสนุนให้มีผู้สมัครเป็นสมาชิกชมรมฯ ตามเงื่อนไขของชมรมฯ โดยที่ชมรมทั้งสองมีการดำเนินงานสนับสนุนงานในกิจกรรมที่ 1-7 ตามแผนแม่บทของ อพ.สธ. เช่นเข้าไปศึกษาทำงานวิจัยในพื้นที่ปกปักทรัพยากร อพ.สธ. รวมในกิจกรรมสำรวจทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ที่ อพ.สธ. กำหนด

4. หน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ สามารถดำเนินการฝึกอบรมในการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรและทรัพยากรต่างๆ เพื่อสนองพระราชดำริตามแผนแม่บท อพ.สธ. เพื่อสนับสนุนในกิจกรรมที่ 1-7 ตามแผนแม่บทของ อพ.สธ. โดยอาจมีการฝึกอบรมตามสถานที่ต่างๆ ของหน่วยงานนั้น ๆ เอง หรือ ขอใช้สถานที่ของ อพ.สธ. โดยร่วมกับวิทยาการของ อพ.สธ. หรือเป็นวิทยาการของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริเองแต่ผ่านความเห็นชอบจาก อพ.สธ.

5. การทำหลักสูตรท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยต่างๆ ตามแผนแม่บทของ อพ.สธ.

6. การเผยแพร่โดยสื่อต่าง ๆ เช่น การทำหนังสือ วีดิทัศน์ เอกสารเผยแพร่ เว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ ที่ได้รับความเห็นชอบจาก อพ.สธ. เพื่อสนับสนุนงานกิจกรรมต่างๆ ของ อพ.สธ. สามารถใช้สัญลักษณ์ของ อพ.สธ. ได้เมื่อได้รับการพิจารณาและเห็นชอบจาก อพ.สธ.
7. การจัดงานประชุมวิชาการและนิทรรศการต่างๆ ของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ ในส่วนที่เผยแพร่ของ อพ.สธ. และได้รับความเห็นชอบจาก อพ.สธ.
8. หน่วยงานเอกชน หรือบุคคลทั่วไป สมัครเป็นอาสาสมัครในการร่วมงานกับ อพ.สธ.
9. การดำเนินงานอื่น ๆ เพื่อเป็นการสนับสนุนงานตามกรอบแผนแม่บทของ อพ.สธ.

ข้อมูลพื้นฐานของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลเป็นสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ให้บริการการศึกษาและผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพให้กับสังคมไทยเป็นระยะเวลายาวนานนับร้อยปีจากการสถาปนาในนาม “วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา” วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2518 เป็นวันที่พระราชบัญญัติ “วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา” ได้ถูกประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้เพื่อผลิตครูอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรีให้การศึกษาทางด้านอาชีพทั้งระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับปริญญาตรีและประกาศนียบัตรชั้นสูง ทำการวิจัยส่งเสริมการศึกษาทางด้านวิชาชีพและให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกเป็นมหาวิทยาลัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 ซึ่งได้รับการประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 19 มกราคม 2548 เป็นต้นมาโดยในพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้รวมกลุ่มวิทยาเขตในสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลจำนวน 4 วิทยาเขตและ 1 คณะตามมาตรา 65(3) ได้แก่ วิทยาเขตจักรพงษ์ภูวนารถ วิทยาเขตอุเทนถวาย วิทยาเขตบางพระ วิทยาเขตจันทบุรี และคณะเกษตรศาสตร์บางพระ พร้อมทั้งให้ยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกตามมาตรา 5(3) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกจัดการศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับต่ำกว่าปริญญาตรีในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ กระจายอยู่ตามวิทยาเขตในสังกัดทั้ง 4 แห่ง ตามความเชี่ยวชาญเฉพาะทางของแต่ละวิทยาเขตซึ่งหน่วยงานแต่ละแห่งของมหาวิทยาลัยฯ ล้วนมีประวัติในการก่อตั้งและจัดการศึกษาด้านวิชาชีพไม่น้อยกว่า 50 ปี ดังนั้นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกจึงจัดเป็นมหาวิทยาลัยทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 1 ใน 15 แห่งที่จัดการศึกษาระดับปริญญาสายวิชาชีพด้วยความเชี่ยวชาญมาอย่างยาวนานแห่งหนึ่งของประเทศไทย

โดยในพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้รวมกลุ่มวิทยาเขตในสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลจำนวน 4 วิทยาเขตและ 1 คณะตามมาตรา 65(3) ได้แก่

1. วิทยาเขตบางพระ
2. วิทยาเขตอุเทนถวาย
3. วิทยาเขตจักรพงษ์ภูวนารถ
4. วิทยาเขตจันทบุรี
5. คณะเกษตรศาสตร์บางพระ

โดยมีคณะต่าง ๆ ที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ดังนี้

1. คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ
2. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
3. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
4. คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์
5. คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร
6. คณะเทคโนโลยีสังคม
7. คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ
8. คณะศิลปศาสตร์
9. คณะสัตวแพทยศาสตร์
10. สถาบันเทคโนโลยีการบิน

ทั้งนี้เพื่อให้ภารกิจของมหาวิทยาลัยฯ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น จึงกำหนดใหม่ หน่วยงานสนับสนุนดังนี้

1. สำนักงานอธิการบดี
2. สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
3. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
4. สถาบันวิจัยและพัฒนา
5. สำนักงานวิทยาเขตจันทบุรี

วิทยาเขตบางพระ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ เดิมได้รับการจัดตั้งในนาม “วิทยาลัยเกษตรกรรมบางพระจังหวัดชลบุรี” พ.ศ. 2501 สังกัดกรมอาชีวศึกษา ต่อมา พ.ศ. 2518 วิทยาลัยเกษตรกรรมบางพระไดโอนมาสังกัดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาจัดตั้งคณะเกษตรศาสตร์ เพื่อดำเนินการจัดการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) เกษตรศาสตร์ใน 4 สาขาวิชาเอก คือ พืชศาสตร์-พืชไร่นา พืชศาสตร์-พืชสวน สัตวศาสตร์ และเกษตรศึกษา ขณะเดียวกันก็จัดการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีหลักสูตรประโยคครูมัธยมเกษตรกรรม(ปมก.) ในนามของวิทยาเขตเกษตรบางพระ จนถึงปีการศึกษา 2522 ในปี พ.ศ. 2532 วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชพระราชทานนามใหม่เป็น “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล” และได้รับอนุมัติให้เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิตวิชาเอกการบริหารธุรกิจเกษตร ในปี พ.ศ. 2534 คณะเกษตรศาสตร์บางพระได้รับอนุมัติให้จัดการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิตวิชาเอกวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร วิชาเอกประมง

และวิชาเอกวิทยาศาสตร์สุขภาพสัตว์เพิ่มขึ้นอีก 3 หลักสูตร ในปี พ.ศ. 2535 ได้รับอนุมัติให้จัดการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิตวิชาเอกเทคโนโลยีชีวภาพ ในปี พ.ศ. 2540 ได้รับอนุมัติให้จัดการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิตสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตร 4 ปี ในปี พ.ศ. 2542 ได้รับอนุมัติให้จัดการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิตสาขาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร และสาขาเทคโนโลยีภูมิทัศน์และได้เปลี่ยนแปลงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ในปี พ.ศ. 2548 มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นสวนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการงบประมาณในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการโดยมีอธิการบดีเป็นผู้รับผิดชอบ ในฐานะหัวหน้าสวนราชการเช่นเดียวกับอธิการบดีกรมต่าง ๆ โดยวิทยาเขตบางพระประกอบด้วย 3 คณะ ได้แก่ คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีหน่วยงานสนับสนุนของ มหาวิทยาลัย ได้แก่ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันวิจัยและพัฒนา และสำนักงานอธิการบดี หน่วยงานระดับกองภายใต้สำนักงานอธิการบดีมี 5 กอง ได้แก่ กองกลาง กองคลัง กองนโยบายและแผน กองบริหารงานบุคคล และกองพัฒนานักศึกษา มีหน่วยงานจัดตั้งขึ้นภายในต่าง ๆ ได้แก่ สถาบันเทคโนโลยีการบิน และคณะสัตวแพทยศาสตร์ ตั้งอยู่เลขที่ 43 หมู่ที่ 6 ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โทรศัพท์ 0-33-136-099 เว็บไซต์ www.rmutto.ac.th มีเนื้อที่ทั้งหมด 680 ไร่ 1 งาน 98 ตารางวา ระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 110 กิโลเมตร

วิทยาเขตอุเทนถวาย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตอุเทนถวาย เดิมมีชื่อว่า “ โรงเรียนช่างก่อสร้างอุเทนถวาย ” สถาปนาขึ้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2477 นับเป็นโรงเรียนที่ตั้งขึ้นเพื่อให้นักศึกษาด้านวิชาการก่อสร้างเป็นแห่งแรกของประเทศไทย ได้รับการยกระดับและเปลี่ยนชื่อและสังกัดเป็นวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตอุเทนถวาย สังกัดกองสถานศึกษากรมเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในปี พ.ศ. 2519 ได้รับพระราชทานนามตามเป็นสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตอุเทนถวาย จัดการเรียนการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในปี พ.ศ. 2531 และเปิดการสอนในระดับปริญญาตรีต่อเนื่องจากระดับ ปวส. ในสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ และสาขาทางด้านการจัดการงานก่อสร้าง สาขาวิศวกรรมโยธา และได้รับการยกฐานะให้เป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตอุเทนถวายมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นสวนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการงบประมาณ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการโดยมีอธิการบดีเป็นผู้รับผิดชอบ ในฐานะหัวหน้าสวนราชการเช่นเดียวกับอธิการบดีกรมต่าง ๆ มุ่งมั่นที่จะผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติในสาย สถาปัตยกรรมและสายวิศวกรรมในสาขาต่าง ๆ เพื่อเป็นบุคลากรที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต มีหน่วยงานคือ คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์มีหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นภายในคือสถาบันนวัตกรรมก่อสร้างและเทคโนโลยี วัสดุอุเทนถวาย และสำนักงานวิทยาเขตอุเทนถวาย ตั้งอยู่เลขที่ 225 ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

10330 โทรศัพท์ 02-252-7029 ต่อ 22 โทรสาร 0-2252-7580 เว็บไซต์ www.uthen.rmutto.ac.th มีเนื้อที่ทั้งหมด 21 ไร่

วิทยาเขตจักรพงษ์วนารถ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจักรพงษ์วนารถ เดิม พ.ศ. 2492 เป็นโรงเรียนบุตรข้าราชการกองทัพบก ซึ่งได้เปลี่ยนชื่อและสถานะ ในปี พ.ศ. 2517 เป็นวิทยาลัยจักรพงษ์วนารถไดโอนภาระงานให้ไปสังกัดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาอยู่ในกรมอาชีวศึกษา ในปี พ.ศ. 2520 ในปี พ.ศ. 2527 เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 3 สาขา คือ การบัญชี การตลาด และเลขานุการ ในปี พ.ศ. 2528 เปิดสอนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในภาคราชการปกติ เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2531 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อใหม่ว่า “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจักรพงษ์วนารถ” เปิดสอนภาคนอกเวลาราชการปกติ (รอบบาย) ระดับ ปวส. สาขาวิชาการบัญชี ในปี พ.ศ. 2537 เปิดสอนระดับปริญญาตรี หลักสูตร 2 ปี (ต่อเนื่อง) บริหารธุรกิจบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารระบบสารสนเทศภาคปกติ ในปี พ.ศ. 2540 เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) บริหารธุรกิจบัณฑิตสาขาวิชาการท่องเที่ยว ภาคปกติ และระดับปริญญาตรี หลักสูตร 2 ปี (ต่อเนื่อง) บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาเอกระบบสารสนเทศ ภาคสมทบ และวิชาเอกการจัดการทั่วไป ภาคปกติ ในปี พ.ศ. 2541 เปิดสอนระดับปริญญาตรี หลักสูตร 2 ปี (ต่อเนื่อง) บริหารธุรกิจ ภาคสมทบ สาขาวิชาการจัดการทั่วไป ในปี พ.ศ. 2542 เปิดสอนระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี บริหารธุรกิจบัณฑิต ภาคปกติ สาขาวิชาการจัดการทั่วไป ในปี พ.ศ. 2543 งดรับนักศึกษาในระดับ ปวช. ตามนโยบายสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่จะให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 และงดรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2544 เปิดสอนระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี บริหารธุรกิจบัณฑิต ภาคปกติ สาขาวิชาเอกการตลาด และหลักสูตร 2 ปี (ต่อเนื่อง) บริหารธุรกิจบัณฑิต ภาคปกติ สาขาวิชาการบัญชี และการตลาดในปี พ.ศ. 2547 เปิดสอนระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี เทคโนโลยีสารสนเทศ ภาคปกติ สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ ปัจจุบันสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจักรพงษ์วนารถเป็น “มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจักรพงษ์วนารถ” มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นสวนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการงบประมาณ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการโดยมีอธิการบดีเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะหัวหน้าสวนราชการเช่นเดียวกับอธิการบดีกรมต่าง ๆ มีหน่วยงานภายในประกอบด้วยคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นภายในคือคณะศิลปศาสตร์และสำนักงานวิทยาเขตจักรพงษ์วนารถ ตั้งอยู่เลขที่ 122/41 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10400 โทรศัพท์ 0-2692-2360-4 , 0-2277-2985 โทรสาร 02-2773693 เว็บไซต์ www.cpc.ac.th มีพื้นที่ 12 ไร่

วิทยาเขตจันทบุรี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี เดิม คือโรงเรียนเกษตรกรรมจันทบุรี ได้รับการจัดตั้งครั้งแรกปี พ.ศ. 2492 ที่บริเวณเขาตาบทองที่อำเภอเมืองกับบ้านห้วยปลาตุก ทองที่อำเภอท่าใหม่ แต่เนื่องจากการคมนาคม ในทองที่เหล่านี้นั้นไม่สะดวกจึงได้ระงับการจัดตั้งโรงเรียนไว้อีกในปี พ.ศ. 2496 กรมสามัญศึกษาพิจารณาจัดตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ขึ้นที่ ดงกระสือตำบลพลวง อำเภอมะขาม และเนื่องจากในที่แห่งนี้มีความเหมาะสมสำหรับตั้งโรงเรียนเกษตรกรรม ทางราชการจึงได้ส่งวนเนื้อที่สำหรับตั้งโรงเรียนเกษตรไว้ สวนหนึ่งหลังจากนั้นจึงส่งเจ้าหน้าที่และผู้เชี่ยวชาญมาสำรวจสถานที่พร้อมทั้งทำเขตแนวโรงเรียน ในปี พ.ศ. 2504 กรมอาชีวศึกษาได้งบประมาณเพื่อบุกเบิกที่ดินที่ใดส่งวนไว้พร้อมซื้อพันธุ์เรียนพันธุ์เงาะสีชมพูและจ้างคนปลูกพร้อมบำรุงรักษา ต่อมากระทรวงศึกษาธิการมีประกาศลงวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2507 จัดตั้งโรงเรียนเกษตรกรรมในทองที่ จึงได้มีการเปิดสอนวิชาชีพเกษตรกรรมในระดับประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพที่จังหวัดจันทบุรี โดยรับนักเรียนรุ่นแรกจำนวน 63 คน ในปี พ.ศ.2517 กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาเห็นว่าโรงเรียนเกษตรกรรมจันทบุรีเป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมสมควรจะขยายระดับการศึกษาจึงให้ขยายระดับการศึกษา เปิดสอนในระดับวิชาชีพชั้นสูงและยกฐานะเป็นวิทยาลัยตั้งแต่วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2517 จากพระราชบัญญัติจัดตั้งวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเพื่อผลิตบุคลากรที่มีความชำนาญในวิชาชีพแขนงต่าง ๆ วิทยาลัยเกษตรกรรมจันทบุรีเป็นสถานศึกษาที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นสถาบันผลิตบุคลากรดังกล่าว จึงได้โอนกิจการบริหารบางส่วนของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการไปเป็นของกรมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2520 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “วิทยาเขตเกษตรจันทบุรี” ในวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2520

เมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2531พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน เปลี่ยนคำนำหน้าชื่อจากวิทยาลัยฯ เป็นสถาบัน และพระราชทานชื่อสถาบันว่า “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล” ต่อมาสถาบันฯ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติขอแก้ไขเปลี่ยนชื่อตามที่ได้รับพระราชทาน ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และวิทยาเขตเกษตรจันทบุรีได้เปลี่ยนการเรียกชื่อเป็น “วิทยาเขตจันทบุรี” ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2532 ปัจจุบันสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี ได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรโดยผนวกกับอีก 3 วิทยาเขตเป็น “มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก” มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นสวนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการงบประมาณ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการโดยมีอธิการบดีเป็นผู้รับผิดชอบ ในฐานะหัวหน้าสวนราชการ เช่นเดียวกับอธิการบดีกรมต่าง ๆ ประกอบด้วยคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม การเกษตร คณะเทคโนโลยีสังคมและสำนักงานวิทยาเขตจันทบุรี ในเส้นทางคมนาคมถนนบาราคนราดูรเชื่อมกับจังหวัดระยะทาง 30 กิโลเมตรสภาพถนนลาดยางตลอดมีไฟฟ้าสวนภูมิภาคเขาถึงอยู่ติดกับอุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏและค่ายลูกเสือจังหวัดจันทบุรีซึ่งเนื้อที่ดังกล่าวได้บุกเบิกก่อสร้างอาคารและทำกิจการฟาร์มไปแล้วประมาณ 700 ไร่ พื้นที่สวนใหญ่เป็นที่ราบ ดินมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ

เกษตร โทรศัพท์ 0-3930-7261-4 โทรสาร 0-3930-7268 เว็บไซต์ www.chan.rmutto.ac.th ตั้งอยู่เลขที่ 131 หมู่ที่ 10 ถนนบาราคนราตุร ตำบลพลวง อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี 22210 มีพื้นที่ 1,567 ไร่เศษ

จำนวนนักศึกษาทั้งหมดประจำปีการศึกษา 2562 จำแนกตามคณะและหน่วยงาน

คณะ/สถาบัน	จำนวน
คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ	388
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	495
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	1,124
คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์	277
คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ	2,215
คณะศิลปศาสตร์	460
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการเกษตร	688
คณะเทคโนโลยีสังคม	469
คณะสัตวแพทยศาสตร์	235
สถาบันเทคโนโลยีการบิน	193
รวม	6,544

(กองนโยบายและแผน, 2562) สืบค้นข้อมูล ณ วันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2563

จำนวนนักศึกษาเข้าใหม่ประจำปีการศึกษา 2562 จำแนกตามคณะและหน่วยงาน

คณะ/สถาบัน	จำนวน
คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ	95
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	122
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	235
คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์	96
คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ	501
คณะศิลปศาสตร์	128
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการเกษตร	183
คณะเทคโนโลยีสังคม	101
คณะสัตวแพทยศาสตร์	49
สถาบันเทคโนโลยีการบิน	35
รวม	1,545

(กองนโยบายและแผน, 2562) สืบค้นข้อมูล ณ วันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2563

จำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า: FTES (Full Time Equivalent Student)

คณะ	ปีการศึกษา (ระดับปริญญาตรี)					
	1/2562		2/2562		รวม	
	SCH	FTES	SCH	FTES	SCH	FTES
คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์	5,528.00	153.56	3486.00	96.83	9014.00	250.39
สาขาวิชา วิศวกรรมโยธา	1,338.00	37.17	826.00	22.94	2,164.00	60.11
สาขาวิชา วิศวกรรมก่อสร้าง	669.00	18.58	608.00	16.89	1,277.00	35.47
สาขาวิชา วิศวกรรมเคมี	24.00	0.67	131.00	3.64	155.00	4.31
สาขาวิชา การจัดการงานก่อสร้าง	26.00	0.72	6.00	0.17	32.00	0.89
สาขาวิชา เทคโนโลยีสถาปัตยกรรม	435.00	12.08	327.00	9.08	762.00	21.16
สาขาวิชา เทคโนโลยีมีเดีย	375.00	10.42	87.00	2.42	462.00	12.84
สาขาวิชา สถาปัตยกรรมภายใน	521.00	14.47	383.00	10.64	904.00	25.11
สาขาวิชา เทคโนโลยีโลจิสติกส์และการจัดการระบบขนส่ง	474.00	13.17	444.00	12.33	918.00	25.50
สาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	59.00	1.64	-	-	59.00	1.64
สาขาวิชา ออกแบบอุตสาหกรรม	160.00	4.44	86.00	2.39	246.00	6.83
ศึกษาทั่วไป	1447.00	40.19	588.00	16.33	2035.00	56.52
คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ	28,333.00	787.04	30,970.00	860.55	59,303.00	1,647.59
สาขาวิชา การจัดการ	4,914.00	136.50	6,227.00	172.97	11,141.00	309.47
สาขาวิชา การบัญชี	5,244.00	145.67	6,102.00	169.50	11,346.00	315.17
สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์	2,778.00	77.17	3,076.00	85.44	5,854.00	162.61
สาขาวิชา การจัดการโลจิสติกส์	3,683.00	102.31	3,933.00	109.52	7,616.00	211.83
สาขาวิชา การจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน	-	-	-	-	-	-
สาขาวิชา การตลาด	3,504.00	97.33	3,659.00	101.64	7,163.00	198.97
สาขาวิชา ระบบสารสนเทศ	1,797.00	49.92	1,995.00	55.42	3,792.00	105.34
สาขาวิชา เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	1,491.00	41.42	1,589.00	44.14	3,080.00	85.56
สาขาวิชา วิทยาการคอมพิวเตอร์	1,227.00	34.08	951.00	26.42	2,178.00	60.50
สาขาวิชา เทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์	903.00	25.08	784.00	21.78	1,687.00	46.86
สาขาวิชา เทคโนโลยีมีเดีย	2,792.00	77.56	2,654.00	73.72	5,446.00	151.28
ศึกษาทั่วไป	-	-	-	-	-	-
คณะศิลปศาสตร์	13,228.00	367.44	14,104.00	391.77	27,332.00	759.21
สาขาวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล	6,156.00	171.00	6,163.00	171.19	12,319.00	342.19
สาขาวิชา การท่องเที่ยวและโรงแรม	3,775.00	104.86	3,018.00	83.83	6,793.00	188.69
ศึกษาทั่วไป	3,297.00	91.58	4,923.00	136.75	8,220.00	228.33
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร	9,569.00	265.80	10,085.00	280.13	19,654.00	545.93
สาขาวิชา พืชศาสตร์	-	-	-	-	-	-
สาขาวิชา สัตวศาสตร์	-	-	-	-	-	-
สาขาวิชา เกษตรกลวิธาน	-	-	-	-	-	-
สาขาวิชา เทคโนโลยีการผลิตสัตว์	691.00	19.19	873.00	24.25	1,564.00	43.44
สาขาวิชา เทคโนโลยีการประมง	344.00	9.56	386.00	10.72	730.00	20.28

คณะ	ปีการศึกษา (ระดับปริญญาตรี)					
	1/2562		2/2562		รวม	
	SCH	FTES	SCH	FTES	SCH	FTES
สาขาวิชา เทคโนโลยีการจัดการและพัฒนาผลิตภัณฑ์	442.00	12.28	570.00	15.83	1,012.00	28.11
สาขาวิชา เทคโนโลยีการผลิตพืชและภูมิทัศน์	1,581.00	43.92	2,259.00	62.75	3,840.00	106.67
สาขาวิชา เทคโนโลยีเครื่องกล	1,015.00	28.19	962.00	26.72	1,977.00	54.91
สาขาวิชา เทคโนโลยีการอาหาร	189.00	5.25	345.00	9.58	534.00	14.83
สาขาวิชา เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	-	-	-	-	-	-
สาขาวิชา วิศวกรรมไฟฟ้า	823.00	22.86	1,125.00	31.25	1,948.00	54.11
สาขาวิชา วิทยาศาสตร์ประยุกต์และเทคโนโลยีชีวภาพ	2,344.00	65.11	2,497.00	69.36	4,841.00	134.47
สาขาวิชา วิศวกรรมอุตสาหกรรม	2,140.00	59.44	1,068.00	29.67	3,208.00	89.11
ศึกษาทั่วไป	-	-	-	-	-	-
คณะเทคโนโลยีสังคม	12,737.00	353.80	10,030.00	278.60	22,767.00	632.40
สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์	336.00	9.33	457.00	12.69	793.00	22.02
สาขาวิชา การจัดการ	2,727.00	75.75	1,497.00	41.58	4,224.00	117.33
สาขาวิชา การบัญชี	2,717.00	75.47	2,682.00	74.50	5,399.00	149.97
สาขาวิชา ระบบสารสนเทศ	1,136.00	31.56	993.00	27.58	2,129.00	59.14
สาขาวิชา วิทยาการคอมพิวเตอร์	642.00	17.83	801.00	22.25	1,443.00	40.08
สาขาวิชา เทคโนโลยีโลจิสติกส์และการจัดการระบบขนส่ง	1,060.00	29.44	1,254.00	34.83	2,314.00	64.27
ศึกษาทั่วไป	4,119.00	114.42	2,346.00	65.17	6,465.00	179.59
คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ	4,622.00	128.38	4,008.00	111.34	8,630.00	239.72
สาขาวิชา พืชศาสตร์	1,192.00	33.11	1,189.00	33.03	2,381.00	66.14
สาขาวิชา สัตวศาสตร์	1,703.00	47.31	1,553.00	43.14	3,256.00	90.45
สาขาวิชา เกษตรกลวิธาน	588.00	16.33	318.00	8.83	906.00	25.16
สาขาวิชา วิศวกรรมเกษตรและเทคโนโลยี	39.00	1.08	-	-	39.00	1.08
สาขาวิชา ประมง	752.00	20.89	820.00	22.78	1,572.00	43.67
สาขาวิชา เทคโนโลยีภูมิทัศน์	255.00	7.08	128.00	3.56	383.00	10.64
ศึกษาทั่วไป เกษตรศาสตร์	93.00	2.58	-	-	93.00	2.58
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	21,959.00	609.97	21,275.00	591.72	43,234.00	1,201.69
สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์	1,056.00	29.33	851.00	23.64	1,907.00	52.97
สาขาวิชา การจัดการ	5,226.00	145.17	5,254.00	145.94	10,480.00	291.11
สาขาวิชา การบริหารธุรกิจเกษตร	1,843.00	51.19	1,853.00	51.47	3,696.00	102.66
สาขาวิชา เทคโนโลยีโลจิสติกส์และการจัดการระบบขนส่ง	2,997.00	83.25	3,869.00	107.47	6,866.00	190.72
สาขาวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล	6,598.00	183.28	5,734.00	159.28	12,332.00	342.56
ศึกษาทั่วไป มนุษย์-สังคม	4,239.00	117.75	3,714.00	103.92	7,953.00	221.67
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	9,157.00	254.36	9,171.00	254.75	18,328.00	509.11
สาขาวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร	465.00	12.92	508.00	14.11	973.00	27.03
สาขาวิชา อุตสาหกรรมอาหารและบริการ					0.00	0.00
สาขาวิชา พัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร	111.00	3.08	212.00	5.89	323.00	8.97

คณะ	ปีการศึกษา (ระดับปริญญาตรี)					
	1/2562		2/2562		รวม	
	SCH	FTES	SCH	FTES	SCH	FTES
สาขาวิชา เทคโนโลยีชีวภาพ	662.00	18.39	525.00	14.58	1,187.00	32.97
สาขาวิชา วิทยาการคอมพิวเตอร์	1,908.00	53.00	2,337.00	64.92	4,245.00	117.92
สาขาวิชา วิศวกรรมเมคคาทรอนิกส์	2,019.00	56.08	2,260.00	62.78	4,279.00	118.86
สาขาวิชา วิศวกรรมการเกษตร	497.00	13.81	338.00	9.39	835.00	23.20
ศึกษาทั่วไป วิทย-คณิต	3,495.00	97.08	2,991.00	83.08	6,486.00	180.16
คณะสัตวแพทยศาสตร์	2,942.00	81.72	2,997.00	83.25	5,939.00	164.97
สาขาวิชา วิทยาศาสตร์สุขภาพสัตว์	872.00	24.22	1,384.00	38.44	2,256.00	62.66
สาขาวิชา สัตวแพทยศาสตร์	2,070.00	57.50	1,613.00	44.81	3,683.00	102.31
สถาบันเทคโนโลยีการบิน	2,073.00	57.58	2,291.00	63.64	4,364.00	121.22
สาขาวิชา การจัดการการบิน	2,073.00	57.58	2,291.00	63.64	4,364.00	121.22
รวม	110,148.00	3,059.65	108,417.00	3,012.58	218,565.00	6,072.23

(กองนโยบายและแผน, 2562) สืบค้นข้อมูล ณ วันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2563

จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาประจำปีการศึกษา 2562 จำแนกตามคณะ

(อยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูล)

จำนวนบุคลากรสายวิชาการประจำปี 2562 จำแนกตามประเภทบุคลากร

(อยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูล)

จำนวนบุคลากรสายสนับสนุนประจำปี 2562 จำแนกตามประเภทบุคลากร

(อยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูล)

วิสัยทัศน์ (Vision)

วิสัยทัศน์ - RMUTTO CHANGE

“เปลี่ยนมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก สูความпенเลิศ”

คานิยม ADVANCE THE FRONTIERS OF INNOVATION AND TECHNOLOGY

“ก้าวล้ำนำหนาดานนวัตกรรมและเทคโนโลยี”

อัตลักษณ์ บัณฑิตนักปฏิบัติ (Hands-On)

CORE VALUE CHANGE

C = Collaboration (ร่วมมือรวมใจกัน)

H = Humility (อ่อนนอมถ่อมตน)

A = Agility (กระฉับกระเฉง)

N = Neatness (ละเอียดประณีต)

G = Giving (เสียสละ)

E = Excellence (สู่ความпенเลิศ)

พันธกิจ (Mission)

โดยเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและกรอบยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยฯ จึงมีการปรับปรุงจากพันธกิจ 6 ด้านของมหาวิทยาลัยฯ ดังนี้

- ด้านการผลิตบัณฑิตด้านวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่มีมาตรฐานระดับนานาชาติ
- ด้านการพัฒนางานวิจัย งานสร้างสรรค์ และนวัตกรรมที่สร้างคุณคาระดับชาติ และระดับอาเซียน
- ด้านการบริการวิชาการแก่สังคมโดยนำความรู้สานภูมิปัญญาและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนสังคม ทั้งในประเทศและภูมิภาคอาเซียน
- ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับงานวิจัยและการจัดการเรียนการสอน
- ด้านการบริหารจัดการเชิงธรรมาภิบาลเพื่อก้าวสู่ความпенองครคุณภาพ
- ด้านการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของบุคลากรของชาวมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

วัตถุประสงค์ (Objective)

เพื่อให้มหาวิทยาลัยฯ สามารถดำเนินงานให้เป่นไปตาม ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์และพันธกิจตาม พรบ. การจัดตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้

- เพื่อผลิตบัณฑิตที่ตรงกับความต้องการของประเทศ/ภูมิภาค
- เพื่อสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ได้จริงหรือแก้ไขปัญหาของสังคม/ประเทศ

- เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ ตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรม/ชุมชน/ประเทศ และภูมิภาคอาเซียน
- เพื่ออนุรักษ์และทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมตามจุดเน้นของมหาวิทยาลัยฯ อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลรวมทั้งบูรณาการกับการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา
- เพื่อสร้างมหาวิทยาลัยฯ ให้เป็นองค์กรธรรมาภิบาล
- เพื่อสร้างและพัฒนาบุคลากรใหม่ศักยภาพด้านวิชาชีพขั้นสูง

ประเด็นยุทธศาสตร์(Strategic Issues)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงโดยใช้ IT แบบบูรณาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างบัณฑิตนักปฏิบัติ Hand on, Mind on และ Heart on

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาวิจัยสิ่งประดิษฐ์และสร้างนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและพัฒนา ประเทศ สอดคล้องกับ Thailand 4.0

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาคุณภาพการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 สืบสานทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความпенไทย

สำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ได้ดำเนินงานโครงการสนองพระราชดำริ และโครงการตามแนวพระราชดำริ ของพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์อย่างต่อเนื่อง เป็นเวลายาวนานในหลายรูปแบบ ได้แก่ โครงการวิจัย โครงการบริการวิชาการ เช่น โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 จนถึงปัจจุบัน มีการดำเนินงานหลักๆ ในพื้นที่การศึกษาบางพระ จังหวัดชลบุรี พื้นที่การศึกษาจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี การดำเนินงานโครงการเหล่านี้ หน่วยงานสามารถตั้งงบประมาณ และหน่วยงานรับผิดชอบได้โดยตรง แต่การดำเนินงานของหน่วยงานในระดับต่างๆ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ยังเกิดปัญหาการประสานงานเชื่อมโยงแผนการดำเนินงาน และการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ ที่ชัดเจน ซึ่งส่งผลให้ไม่เห็นผลในเชิงรูปธรรมที่ชัดเจน การรองรับผลงานที่ไม่ตรงตามการวัด และประเมินผลของหน่วยงานที่แฝงอยู่ และเมื่อโครงการสิ้นสุดลง ก็ไม่มีการเก็บบันทึกผลงานไว้ใช้ประโยชน์ในภายหลัง เป็นเหตุให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมไม่เต็มที่

ตามประกาศมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก เรื่อง จัดตั้งสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. 2560 คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ได้เล็งเห็นการถวายงานสนองพระราชดำรินั้นเป็นเรื่องสำคัญ และต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จึงจึงให้สมพระเกียรติ ตามมติสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ในการประชุมครั้งที่ 23/2560 เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2560 และมติคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ในการประชุมครั้งที่ 5/2560 เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2560 ให้จัดตั้ง สำนักงานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ขึ้น เป็นหน่วยงานภายในของมหาวิทยาลัย มีสถานะเป็นกองในสำนักงานอธิการบดี โดย ประกาศ ณ วันที่ 7 ธันวาคม 2560 มีแผนแม่บท แผนงาน และงบประมาณ ดำเนินกิจกรรมเพื่อสนองพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง จนบรรลุวัตถุประสงค์ โดยหน่วยงานนี้จะทำหน้าที่หลักในการประสานงาน และสนับสนุนส่งเสริมพันธกิจของมหาวิทยาลัย ตลอดจน บูรณาการพันธกิจของมหาวิทยาลัยด้านต่างๆ เข้ากับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของทุกพระองค์ ทั้ง 3 รูปแบบ อันได้แก่ โครงการสนองพระราชดำริ โครงการตามแนวพระราชดำริ และโครงการเฉลิมพระเกียรติ ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนอกจากนี้หน่วยงานนี้ทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมข้อมูลของโครงการพระราชดำริในภาคตะวันออก ทั้งที่ดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อใช้ในการถ่ายทอดความรู้นำไปใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และเกิดประโยชน์แท้ต่อประชาชน

วิสัยทัศน์

เป็นศูนย์กลางในการน้อมนำพระราชดำริ และแนวพระราชดำริมาพัฒนาและปฏิบัติให้สอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัย เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน

พันธกิจ

- ดำเนินงานกิจกรรมหรือโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการตามแนวพระราชดำริ โครงการเฉลิมพระเกียรติ รวบรวม และจัดทำฐานข้อมูลโครงการต่างๆ อย่างเป็นระบบ และสามารถนำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมได้
- ดำเนินงานสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- ศึกษาวิจัยวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ สิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างความร่วมมือในทุกกระดับ
- สร้างระบบฐานข้อมูลด้านความหลากหลาย ด้านชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เชื่อมโยงในทุก ระดับ
- พัฒนาพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัย และพื้นที่ศึกษาในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพสิ่งแวดล้อม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- บริการวิชาการ ด้านการฝึกอบรม จัดค่ายเยาวชน และถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สังคมในรูปแบบที่หลากหลาย
- จัดประชุม สัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ก่อให้เกิดความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
- จัดทำศูนย์เรียนรู้ทางการเกษตร ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าประสงค์

เพื่อสนองพระราชดำริ และดำเนินงานโครงการตามแนวพระราชดำริ

ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงโดยใช้ IT แบบรวมศูนย์

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาวิจัยสิ่งประดิษฐ์และสร้างนวัตกรรมเพื่อสนับสนุน การเรียนการสอนและพัฒนาประเทศ สอดคล้องกับ Thailand 4.0

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาคุณภาพการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์มหาวิทยาลัย

กลยุทธ์ที่ 3.4 ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานสนองพระราชดำริ

ยุทธศาสตร์สำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาระบบบริหารจัดการสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริการวิชาการ เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริ

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นหน่วยงานสนับสนุนและบูรณาการพันธกิจหลักของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ตะวันออกในการดำเนินโครงการสนองพระราชดำริโครงการตามแนวพระราชดำริเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ด้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

มาตรการ/กลยุทธ์

น้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความ มีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการทำ

แผนยุทธศาสตร์สำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก (พ.ศ.2560-2554)

ยุทธศาสตร์สำนักงาน: การขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยการมีส่วนร่วมของภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน โดยมีมหาวิทยาลัยเป็นศูนย์กลาง

แผนการดำเนินงานของสำนักงาน	
มาตรการ	กลยุทธ์
เป้าประสงค์/ตัวชี้วัด: s1 สำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีระบบการบริหารจัดการโครงการเป็นที่ยอมรับ	<p>กลยุทธ์ที่ 1 RPS1.1 การพัฒนาและส่งเสริมระบบงานแบบบูรณาการอย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลักธรรมาภิบาล</p> <p>กลยุทธ์ที่ 2 RPS1.2 การเพิ่มศักยภาพบุคลากร ปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาไปสู่องค์กรการเรียนรู้</p>

<p>เป้าประสงค์/ตัวชี้วัด: s2 ผลงานวิจัยที่ตอบสนองโครงการพระราชดำริเป็นที่ยอมรับและชุมชน สังคม สถานประกอบการรับประโยชน์</p> <p>ตัวชี้วัด: จำนวนผลการวิจัยที่ตอบสนองโครงการพระราชดำริฯ เป็นที่ยอมรับและชุมชน สังคม สถานประกอบการรับประโยชน์</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 1 RPS2.1 สนับสนุนโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)</p> <p>กลยุทธ์ที่ 2 RPS2.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากร</p> <p>กลยุทธ์ที่ 3 RPS2.3 สนับสนุนการดำเนินงานโครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนา ภายใต้ความร่วมมือกับมูลนิธิชัยพัฒนา</p> <p>กลยุทธ์ที่ 4 RPS2.4 สนับสนุนโครงการเฉลิมพระเกียรติ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 5 RPS2.5 สนับสนุนโครงการส่วนพระองค์สวนจิตรดา</p>
<p>เป้าประสงค์/ตัวชี้วัด: s3 ชุมชน สังคมได้รับประโยชน์จากการบริการวิชาการ สามารถพึ่งตนเองได้ ตามแนวทางพระราชดำริ</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 1 RPS3.1 การประสานงานและสนับสนุนการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอน การวิจัย ที่สอดคล้องกับแนวพระราชดำริ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 2 RPS3.2 การประสานงานสนับสนุนการพัฒนาต้นแบบ/สร้างรูปธรรมชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม</p> <p>กลยุทธ์ที่ 3 RPS3.3 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>กลยุทธ์ที่ 4 RPS3.4 การพัฒนาข้อมูลสารสนเทศ และการประชาสัมพันธ์โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการตามแนวพระราชดำริ ทั้งในมหาวิทยาลัยและพื้นที่</p>

**แนวทางและแผนการดำเนินงานตามแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
ระยะ 5 ปีที่เจ็ด (1 ตุลาคม 2564 – 30 กันยายน 2569)**

กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมปกป้องทรัพยากร จำนวน - โครงการ

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร จำนวน 5 โครงการ

ที่	โครงการ/งานวิจัย/ กิจกรรม เรื่อง	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ปีงบประมาณดำเนินงาน										หมายเหตุ
			2565		2566		2567		2568		2569		
			งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	
F1A2	โครงการเก็บรวบรวม และคัดเลือกสายพันธุ์ เงาะที่หลากหลายบนต้น ตอเงาะพันธุ์สีทอง	มทร.ตะวันออก วิทยาเขต จันทบุรี	30,000	1 โครงการ	30,000	1 โครงการ	30,000	1 โครงการ	30,000	1 โครงการ	30,000	1 โครงการ	
F1A2	ศึกษาชนิดของดอก กล้วยไม้เหลืองจีนใน พื้นที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี	มทร.ตะวันออก วิทยาเขต จันทบุรี	7,000	พื้นที่มหาวิทยาลัย เทคโนโลยี ราชมงคลตะวันออก วิทยาเขต จันทบุรี	7,000	พื้นที่มหาวิทยาลัย เทคโนโลยี ราชมงคลตะวันออก วิทยาเขต จันทบุรี	7,000	พื้นที่มหาวิทยาลัย เทคโนโลยี ราชมงคลตะวันออก วิทยาเขต จันทบุรี					
F1A2	โครงการสำรวจพืชพรรณ ในพื้นที่ปกป้องรักษา วิทยาเขตจันทบุรี	มทร.ตะวันออก วิทยาเขต จันทบุรี	30,000	1 โครงการ	30,000	1 โครงการ	30,000	1 โครงการ	30,000	1 โครงการ	30,000	1 โครงการ	
F1A2	โครงการสำรวจ อนุรักษ์ พันธุ์ปลาสายพันธุ์สกุล ปลาดุก (Genus Clarias) ในพื้นที่ปกป้องทรัพยากร	พื้นที่ปกป้อง ทรัพยากร วิทยาเขต จันทบุรีและ พื้นที่น้ำจืด	50,000	สำรวจสายพันธุ์ ปลาดุก ในพื้นที่ ปกป้องฯ และ พื้นที่น้ำจืดใน จังหวัดจันทบุรี	60,000	เลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ ปลาดุกและ เพาะขยายพันธุ์ ปลาดุก 2 ชนิด	70,000	เลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ และเพาะ ขยายพันธุ์ปลา ดุก 3 ชนิด	30,000	ปล่อยพันธุ์ ปลาดุกคืน สู่ธรรมชาติ อย่างน้อย 2 ชนิด	40,000	ส่งเสริมให้ ประชาชน เพาะพันธุ์	

		ในจังหวัด จันทบุรี											
F1A2	โครงการปกป้องรักษาเชื้อ พันธุกรรมบัวหลวงใน ภาคตะวันออก	พื้นที่ภาค ตะวันออก	157,890	"1 โครงการ									

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร จำนวน 8 โครงการ

ที่	โครงการ/งานวิจัย/ กิจกรรม เรื่อง	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ปีงบประมาณดำเนินงาน										หมายเหตุ
			2565		2566		2567		2568		2569		
			งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	
F1A3	โครงการรวบรวม คัดเลือกและปรับปรุง พันธุ์เงาะในเขตภาค ตะวันออก	มทร.ตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี	30,000	1 โครงการ	30,000	1 โครงการ	30,000	1 โครงการ	30,000	1 โครงการ	30,000	1 โครงการ	
F1A3	ศึกษากาการเจริญเติบโต ของกล้วยไม้เหลืองจันทร์ ตามเส้นทางศึกษา ธรรมชาติ	พื้นที่ปลูก ทรัพยากร วิทยา เขตจันทบุรี	5,000	ติดกล้วยไม้พื้นที่ 200ม.	5,000	ติดกล้วยไม้ พื้นที่ 200ม.	5,000	ติดกล้วยไม้ พื้นที่ 200ม.	5,000	ติดกล้วยไม้ พื้นที่ 200ม.	5,000	ติดกล้วยไม้ พื้นที่ 200ม.	
F1A3	รวบรวมพันธุ์กล้วยไม้ พื้นเมืองจันทบุรี	ลานประกวด กล้วยไม้ มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคล ตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี	20,000	รวบรวมกล้วยไม้ เหลืองจันทร์ทบูร	20,000	รวบรวม กล้วยไม้ พื้นเมือง 20 ชนิด	20,000	รวบรวม กล้วยไม้ พื้นเมือง 20 ชนิด	20,000	รวบรวม กล้วยไม้ พื้นเมือง 20 ชนิด	20,000	รวบรวม กล้วยไม้ พื้นเมือง 20 ชนิด	
F1A3	โครงการแปลงปลูกมังคุด ต้นเตี้ย	มทร.ตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี	30,000	1 โครงการ	30,000	1 โครงการ	30,000	1 โครงการ	30,000	1 โครงการ	30,000	1 โครงการ	

ที่	โครงการ/ งานวิจัย/กิจกรรม เรื่อง	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ปีงบประมาณดำเนินงาน										หมายเหตุ	
			2565		2566		2567		2568		2569			
			งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย		
	ผสมสารสกัดบัว ผันลูกผสมของ สถาบันบัวราช มงคลตะวันออก	การเกษตร มท ร.ตะวันออก จ. จันทบุรี												
F2A4	การพัฒนา ผลิตภัณฑ์ฯ พร้อมดีมีบัวผัน ลูกผสมของ สถาบันบัวราช มงคลตะวันออก	คณะเทคโนโลยี อุตสาหกรรม การเกษตร มท ร.ตะวันออก จ. จันทบุรี					25,000	1 ผลิตภัณฑ์	25,000	1 ผลิตภัณฑ์				
F2A4	การทดสอบ สารพิษเคมีและ ฤทธิ์ทางชีวภาพใน บัวผันลูกผสมของ สถาบันบัวราช มงคลตะวันออก	สถาบันบัวราช มงคลตะวันออก จ.ชลบุรี		โครงการวิจัย										
F2A4	เส้นทางศึกษา ธรรมชาติ	พื้นที่ปกปัก ทรัพยากร วิทยา เขตจันทบุรี	800,000	ทางเดินสูง 1 ม. กว้าง1.5ม. ระยะ 200ม.ศาลา2หลัง ขนาด2x3x2.5ม.	800,000	ทางเดินสูง 1 ม.กว้าง1.5ม. ระยะ200ม. ศาลา2หลัง ขนาด2x3x2.5 ม.	800,000	ทางเดินสูง 1 ม.กว้าง1.5ม. ระยะ200ม. ศาลา2หลัง ขนาด2x3x2.5 ม.	800,000	ทางเดินสูง 1 ม.กว้าง1.5ม. ระยะ200ม. ศาลา2หลัง ขนาด2x3x2.5 ม.	800,000	ทางเดินสูง 1 ม.กว้าง1.5ม. ระยะ200ม. ศาลา2หลัง ขนาด 2x3x2.5ม.		
F2A4	การแปรรูป ผลิตภัณฑ์เพื่อ สุขภาพจาก มะนาวโห่	เขตพื้นที่บางพระ	90,000	1 โครงการ	100,000	1 โครงการ	100,000	1 โครงการ	100,000	1 โครงการ	100,000	1 โครงการ		

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร จำนวน 2 โครงการ

ที่	โครงการ/งานวิจัย/ กิจกรรม เรื่อง	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ปีงบประมาณดำเนินงาน										หมายเหตุ	
			2565		2566		2567		2568		2569			
			งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย		
F2A5	การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ใน การขายผลิตภัณฑ์บัวผัน ลูกผสมของสถาบันบัว ราชมงคลดะวันออก	คณะมนุษย์ ศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มท ร.ตะวันออก จ. ชลบุรี										30,000	3 ผลิตภัณฑ์	
F2A5	การจัดการช่องทาง การตลาดดิจิทัลบัวผัน ลูกผสมของสถาบันบัว ราชมงคลดะวันออก	คณะมนุษย์ ศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มท ร.ตะวันออก จ. ชลบุรี										50,000	1 ช่องทาง	

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร จำนวน - โครงการ

กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร จำนวน 4 โครงการ

ที่	โครงการ/งานวิจัย/ กิจกรรม เรื่อง	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ปีงบประมาณดำเนินงาน										หมายเหตุ
			2565		2566		2567		2568		2569		
			งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	งปม.	เป้าหมาย	
F3A8	โครงการเข้าร่วมงาน ประชุมวิชาการ และจัด นิทรรศการ อพ.สธ. ทรัพยากรไทย: ประโยชน์ แก้น้ำดื่มมหาชน	มทร. ตะวันออก	500,000	1 โครงการ			500,000	1 โครงการ			500,000	1 โครงการ	
F3A8	โครงการประชุมเชิง ปฏิบัติการ โครงการ อนุรักษ์พันธุกรรมพืชอัน เนื่องมาจากพระราชดำริฯ	มทร. ตะวันออก	150,000	1 โครงการ	150,000	1 โครงการ	200,000	1 โครงการ	200,000	1 โครงการ	200000	1 โครงการ	
F3A8	โครงการอบรมการสร้าง จิตสำนึกอนุรักษ์ทรัพยากร พันธุ์ไม้	มทร. ตะวันออก	50,000	1 โครงการ									
F3A8	โครงการส่งเสริมการ ขยายพันธุ์ด้วยการตอนกิ่ง ลำไยเถา	มทร. ตะวันออก	37,000	1 โครงการ									

หมายเหตุ

F หมายถึง ครอบคลุมการดำเนินการดำเนินงาน อพ.สธ. 3 กรอบ ดังนี้ F1 ครอบคลุมการเรียนรู้ F2 ครอบคลุมการใช้ประโยชน์ F3 ครอบคลุมการสร้างจิตสำนึก

A หมายถึง กิจกรรม 8 กิจกรรม ดังนี้

- A1 กิจกรรมปลูกป่าทรัพยากร A2 กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร A3 กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร
- A4 กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร A5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร A6 กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร
- A7 กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร A8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

* ทรัพยากร 3 ฐาน ดังนี้ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา

* โครงการเพิ่มเติม